

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од 57-та седница на Собранието на
Република Македонија,
одржана на 12 октомври 2000 година

Седницата се одржа во сала 1 на Собранието на Република Македонија со почеток во 12,10 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше д-р Саво Климовски, претседател на Собранието.

САВО КЛИМОВСКИ:

Дами и господа пратеници,

Ја отворам 57-та седница на Собранието на Република Македонија"

Пратениците Милан Ставрев, Чедомир Краљевски, Јордан Бошков, Рубенс Наумовски, Марика Јорданова, Данило Глигоровски, Благој Ханџиски, Томислав Петровски, Никола Јованов и Љупчо Анушев, ме известуваат дека од оправдани причини не се во можност да присуствуваат на седницата.

Ве молам да притиснете едно од копчињата на системот за гласање за да го утврдиме бројот на присутните пратеници во салата.

Присутни се 79 пратеници.

Според тоа, констатирам дека на седницата присуствуваат мнозинство пратеници на Собранието и дека Собранието може полноважно да одлучува.

На седницата се поканети: Претседателот на Република Македонија, г-дин Борис Трајковски, претседателот и членовите на Владата на РМ и Јавниот обвинител на Република Македонија.

Оваа седница ја свикав по барање на пратеничката група на СДС со единствена точка на дневниот ред - Информација за случувањата за време на Вториот круг од локалните избори 2000 година, во Охрид

Пратеничката група на СДСМ предлага дневниот ред на оваа седница да се дополни со Информација за изборните неправилности на локалните избори 2000 година.

Информацијата претходно ви е поделена.

Пратеничката група на ВМРО Вистинска Македонска реформска опција предлага дневниот ред на оваа седница да се дополни со Информација за

загрозеноста на личниот интегритет и безбедноста на пратеници те на ВМРО Вистинска македонска реформска опција, семејствата и нивните имоти.

Информацијата Ви е претходно доставена.

Пратеничката група на ПДП предлага дневниот ред на оваа седница да се дополни со Информација за текот на локалните избори 2000 година во Западниот дел на Република Македонија.

Информацијата Ви е претходно доставена.

Врз основа на договорот постигнат со координаторите на пратеничките групи предлагам овие информации да ги разгледаме во една точка.

Предлогот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

(По гласањето).

69 пратеници гласаа за, 1 е воздржан и 8 се против.

Констатирам дека предлогот е усвоен.

Владата на РМ, согласно член 399 од Деловникот на Собранието на Република Македонија предлага Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за залог на подвижни предмети и права да го разгледаме на оваа седница.

Итноста на предлогот молам да ја образложи претставникот на Владата, а тоа е заменикот министер за правда г-динот Зоран Стојанкиќ.

ЗОРАН СТОЈАНКИЌ:

Има две причини за итноста. Првата причина е што е во тек расправа по повод случувањата во Кондово и во Охрид и сметаме дека оваа политичка расправа ќе потрае подолго а ние како Влада на РМ, преземав обврски преговорите со бордот на Светската банка, кои треба да бидат I на 20.11.2000 година, до 20.10.2000 година овие закони да поминат во Собраниска процедура. Бидејќи роковите се многу кратки ние сметаме дека тоа е голем услов и голема причина за итност.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на г-динот заменик министер за правда г-динот Зоран Стојанкиќ.

Предлогот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме за итноста предлогот да го ставиме на оваа седница.

(по гласањето)

65 пратеници гласаа за, 2 се воздржани и 5 против.

Констатирам дека предлогот е усвоен.

Владата на РМ согласно член 339 од Деловникот на Собранието на РМ, предлага Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на законот за договор на хипотека, со предлог на закон Собранието да го разгледа во скратени рокови, односно по итна постапка на оваа седница.

Го молам предлагачот, заменикот министер за правда, г-дин Зоран Стојанкиќ да го образложи и овој предлог, итноста на овој предлог.

ЗОРАН СТОЈАНКИК:

Причините се потполно идентични за Предлогот на законот за договор на хипотека и Предлогот на закон за залог на подвижни предмети и права.

САВО КЛИМОВСКИ:

Значи, ова се комплементарни закони.

Ве молам за итноста да се произнесеме.

Го ставам предлогот на гласање.

(по гласањето).

68 пратеници гласаа за, 3 се воздржани и 2 се против.

Во меѓувреме, дами и господа пратеници, пратениците Тито Петковски, Миланчо Черкезов и Љатив Пајковски, предлагаат дневниот ред на оваа седница да се дополни со Предлог декларација за осуда на секаков вид на загрозување на личниот интегритет и безбедноста на пратениците.

Предлогот на декларацијата се умножува, не е поделен.

Молам, предлагачот да ја образложи итноста на предлогот, а тоа е г-динот Тито Петковски.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Г-дине претседател, почитувани колеги пратеници, на последната седница на Анкетната комисија, покрај другите заклучоци, беше заклучено и Комисијата да предложи декларација за осуда на

секаков вид насилство врз пратениците и граѓаните во Република Македонија.

Бидејќи точката отпадна од претходно закажаната седница од дневниот ред, сметавме дека ќе биде на дневен ред на наредната седница на 25-ти, како што предвидувавте дека и Информацијата на пратеничката група на ВМРО - Вистинска Македонска Реформска Опција ќе биде тогаш на дневен ред, а бидејќи тие иницираа и го дадоа предлогот на седницата на постојната анкетна комисија, Анкетната комисија едногласно прифати да се поднесе ваков предлог Декларација до Собранието.

Со оглед на фактот што тој договор е постигнат утрово да се расправа за сите информации во врска со изборните активности на локалните избори 2000, а оваа декларација директно е поврзана со Информацијата на ВМРО-Вистинска Македонска Реформска Опција, поради тоа излезе сега да ја предложиме а имавме намера да ја предложиме за наредната седница. Бидејќи едногласно е прифатена од сите пратеници, практично од сите пратенички групи кои учествуваа во работата на седницата на постојаната анкетна комисија, сметаме дека Собранието ќе го прифати предлогот дневниот ред на оваа седница да се дополни со Предлог декларација за осуда на секаков вид насилство врз пратениците и граѓаните во Република Македонија.

САВО КЛИМОВСКИ:

Го слушнавме предлогот во врска со итноста.

Предлогот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

(по гласањето).

54 пратеници гласаа за, 5 се воздржани и 17 се против.

Според тоа, констатирам дека и овој предлог е прифатен.

Според тоа, дами и господа пратеници, за денешната седница на Собранието го предлагам следниот дневен ред:

1. Информација за случувањата за време на Вториот круг од локалните избори 2000 година во Охрид, дополнета со:

- Информација за изборните неправилности на локалните избори 2000 година,

- Информација за загроеноста на личниот интегритет и безбедноста на пратениците од ВМРО-Вистинска Македонска Реформска Опција, семејствата и нивните имоти

- Информација за текот на локалните избори 2000 година, во Западниот дел на Република Македонија.

2. Предлог за донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за залог на подвижни предмети и права, со Предлог на закон.

3. Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за договор на хипотека, со Предлог на закон

4. Предлог на декларација за осуда на секаков вид на загрозување на личниот интегритет и безбедноста на пратениците.

Отворам расправа во врска со предложениот дневен ред.

Дали некој бара збор?

За збор се јави најнапред г-динот Амди Бајрам, а потоа Насер Зибири.

АМДИ БАЈРАМ:

Почитуван претседателе, почитувани министри, почитувани пратеници, бидејќи денес во Собранието ќе се расправа за вториот круг на изборите, а сите знаете и целата јавност што се случи со мене како пратеник и како личност, прашувам зошто парламентот нема информација во врска со тоа што ни се случи. Има други многу помали информации, а Информацијата за тоа што ни се случи нема. Доколку нема информација за тоа, предлагам ова да се одложи и кога ќе биде и мојата точка на дневен ред заеднички да се расправа а не посебно да се расправа.

Значи, предлагам доколку парламентот нема информација во врска со тоа што ми се случи да се одложи за наредна седница или подоцна. Сите знаете и целата јавност што се случи со мене. За некој камен поднесуваат информација, а јас сум бил таму повреден, но за тоа не сакам да зборувам бидејќи целата јавност знае. Предлагам Парламентот или да ја одложи оваа точка од дневниот ред, а кога ќе ја имате и мојата информација во парламентот да се расправа.

САВО КЛИМОВСКИ:

Јас можам да му одговорам на г-динот Амди Бајрам дека ние во писмена

форма не добивме информација. Вред е тоа, тој има право да си постави прашање за дополнување на дневниот ред. Ние треба исто така да се произнесеме за тоа, да гласаме за или против, но лично мислам дека во рамките на точката за вкупната состојба околу локалните избори 2000 година, каде што спаѓа и инцидентот нему што му се случи, може да се интегрира и да си даде свое образложение. На тој начин, да не чекаме сега да подготвуваме посебна информација и да се одолжува целата работа. Како и да е, предлогот на г-динот Амди Бајрам ќе го става на гласање и да се произнесеме. Процедурално морам да го ставам на гласање а во меѓувреме ако го повлече тогаш веќе отпаѓа гласањето.

Лично мислам дека тој има можност да си го изнесе своето доживување што го имаше на локалните избори во рамките на таа точка.

Дали се согласувате со тоа?

АМДИ БАЈРАМ:

Господине претседателе, не се согласувам со тоа, апсолутно не можам да се согласам, затоа што ако Јавниот обвинител можел да поднесе Информација за сите, за некои глупости што овде ги читам, за што апсолутно може би и нема место да расправаме во Парламентот, а јас сум бил на интензивна нега на кардиологија, мене ми се случил голем инцидент за што знае целата јавност, барам под итно да се достави до Собранието таква информација. Имам доставено известување до Јавното обвинителство, МВР, а нема потреба да доставам до Собранието затоа што јас сум доставил до соодветните стручни служби. Должни се сите служби, МВР и Јавното обвинителство да Ви достават Вам, бидејќи денес ова ќе се расправа во Парламентот, односно ќе се расправа во врска со Вториот круг на локалните избори 2000. Затоа предлагам или да се одложи или да се даде пауза. Не би сакал во усмена форма тоа да се направи, туку барам најмалку во писмена форма да се достави.

САВО КЛИМОВСКИ:

Можно ли е во текот на расправата да ја подготвите информацијата, а ние ќе ја поделиме информацијата и таа нема да излезе од дневниот ред, таа ќе си биде во дневниот ред но ќе ја образложите во текот на

расправата. Сето ова го ставаме во една точка на дневниот ред.

АМБДИ БАЈРАМ:

Вас ве сваќам г-дине претседателе, но кога веќе помали инцидентни се ставаат на дневен ред, барам оваа информација да биде во писмена форма.

САВО КИМОВСКИ:

Нека се подготви, ќе се достави и ќе ја поделиме.

АМДИ БАЈРАМ:

Дали ќе ја достават? Јас не треба да доставам, г-дине претседателе.

САВО КЛИМОВСКИ:

Јас не знам од кого треба да добијам информација, Вие треба да ја доставите.

АМДИ БАЈРАМ:

Вие треба да добиете како што сте добиле од сите, од Јавното обвинителство, МВР.

САВО КЛИМОВСКИ:

Тоа е на мое барање и барам од вас да доставите.

АМДИ БАЈРАМ:

Јас да ви доставам? Јас ќе ви доставам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, во тој случај, ќе ја разгледуваме во тој контекст.

За збор се јави г-динот пратеник Насер Зибери.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Господине претседателе, Дами и господа пратеници, доколку добро во разбрав при избрзувањето на точките на дневниот ред, во точката Информација за настаните околу изборите и пред изборите, го прочитајте редоследот во една форма во која веројатно сте ги добиле барањата за закажување на оваа седница. Мислам дека не е вред и распоредот на расправата во однос на точките на дневен ред односно истата точка во која ќе се расправа за сите информации треба да биде како што се поднесени информациите во Собранието на РМ.

САВО КЛИМОВСКИ:

Не се согласувам и најнапред сакам да Ви кажам дека со координаторите на пратеничките групи денес постигнав согласност околу начинот и текот на водењето на

седницата. Притоа, рековме дека збор ќе добијат најнапред пред да го притиснете копчето за учество во расправата, поднесувачите на предлозите така како што стигнале, што значи дека господине Зибери ќе добиете Вие прв збор, па потоа ќе добие збор претставникот на СДСМ, на ВМРО Вистинска Македонска Реформска Опција итн., и после тоа ќе добијат збор по еден претставник од секоја од трите пратенички групи. Од после, ќе ве молам да се пријавувате за расправа.

При излагањето на претставниците подносителите и претставници на пратеничките групи да го ограничиме на 15 минути со толеранција минута две повеќе или помалку, а расправата на пратениците не ја ограничуваме. Така беше договорено, тоа сакам да ви го соопштам и по тој ред јас ќе ги прозивам, независно дали овде се јавиле или не, претставниците на партиите односно подносителите на предлозите.

Тоа е како објаснување и јас мислам дека се задоволни со едно такво објаснување.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Да.

САВО КЛИМОВСКИ:

Господинот пратеник Филип Петровски, побара збор.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Бидејќи на дневен ред ги ставивме овие две точки, Законот за договор на хипотека и Законот за залог на подвижни предмети и права јас би предложил, бидејќи претпоставувам дека расправата ќе се одолговлечи повеќе од еден ден, а може би ќе продолжи и наредната недела, да ги ставиме како први точки на дневен ред и да ги апсолвираме, а потоа можеме слободно да се впуштиме во расправа и да немаме некакво ограничување, односно да не направиме прекршување на некои рокови, бидејќи претпоставувам како пратеници се согласивме да ги ставиме на дневен ред и нема да има никаков проблем прво нив да ги апсолвираме.

Затоа предлагам да бидат на почеток како први точки на дневниот ред, доколку нема проблем.

САВО КЛИМОВСКИ:

Најнапред треба да го усвоиме дневниот ред, а после ќе видиме за

распоредот дали ќе бидат понапред или поназад. Како предлог ќе го ставам на гласање откако ќе го усвоиме дневниот ред.

ИЛИЈА ПРАНГОВСКИ:

Се пријавив, меѓутоа во меѓувреме се разреши проблемот. Сакав принципиелно да го поддржам барањето на господинот Амди Бајрам. Во онаа точка за која што ќе зборуваме на оваа вонредна седница се зборува и за неговиот случај и го замолив, сега излезе, да ја состави писмената информација и во меѓувреме да ја достави. Сакав само принципиелно да кажам дека тоа е исто нешто за што треба да се разговара.

САВО КЛИМОВСКИ:

Рековме дека и тоа ќе се расправа, а доколку го добиеме во писмена форма ќе биде поделено на пратениците.

Дами и господа пратеници, дневниот ред го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

78 пратеници гласаа за, двајца воздржани и три пратеника против.

Според тоа констатирам дека предложениот дневен ред е усвоен.

Во врска со редоследот на точките на дневниот ред имаме предлог од господинот пратеник Филип Петровски, двете точки Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за залог на подвижни предмети и права, со Предлог на закон и Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за договорна хипотека, со Предлог на закон да ги разгледаме како прва и втора точка.

Господинот Никола Поповски побара збор.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Господине претседателе ние бевме известени како пратенички групи дека овие закони кои ги бараат меѓународните финансиски институции треба да се донесат по итна постапка и ние тоа го прифативме со фактот дека рокот е до 25 октомври да се известат во Вашингтон институциите и меѓу другото постигнавме и договор за редоследот кој вие го прочитавте. Секој пратеник се разбира има демократско право да предложи промена на дневниот ред. Меѓутоа, јас како координатор на групата би апелирал до сите пратеници барем во овој случај еден консензус кој го

прифативме не само по 57-ва седница која е денес, туку и по некои наредни седници и наредни точки кога ќе продолжиме по 56-та и 58-та седница која вие ја најавивте на координација утринава, кое мислам дека тргна во една добра насока. Сега да не го пореметуваме со благи измени на таквиот редослед и да не се доведеме во ситуација повторно да не можеме да се издоговориме прецизно за се што можеме да се договориме на координација, се разбира. Во тоа име прво би го повикал пратеникот Филип Петровски да не ја доведе целата собраниска седница во таква ситуација затоа што до 25 октомври имајќи во предвид дека денес е 12 е сосема очигледно дека законите ќе бидат донесени и тоа многу порано, веројатно уште идната недела. Пратеничката група на СДСМ нема реални објективни проблеми да не гласа за нив, меѓутоа би инсистирал да се повлече предлогот и да одиме во една нормална процедура за да не го нарушиме основниот договор и да внесеме зрно на сомнеж дека по сите договорени работи можеме да одиме надвор.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Ако може така да се каже во знак на добра волја, јас ќе го повлечам предлогот, меѓутоа стои тоа дека може да се одолговлече седницата и да имаме проблеми со донесувањето на тие закони. Но, не е проблем, еве го повлекувам предлогот.

САВО КЛИМОВСКИ:

Не верувам дека ќе се одолговлечи толку многу за да и после 25 расправаме. Џентлменски договор е постигнат и мислам дека ќе ги донесеме законите.

Минуваме на точката 1 - Информација за случувањата за време на вториот круг од локалните избори 2000 година во Охрид со:

- Информација за изборните активности на локалните избори 2000 година;

- Информација за загрозеноста на личниот интегритет и безбедноста на пратениците од ВМРО-Вистинска Македонска Реформска Опција, семејствата и нивните имоти;

- Информација за текот на локалните избори 2000 година, во западниот дел на Република Македонија.

Во рамките на оваа точка прв ќе говори претставникот, односно координаторот има право, или претставник на пратеничката група на ПДП во врска со Информацијата за текот на локалните избори 2000 година во западниот дел на Република Македонија. Ве молам, никој да не се пријавува за збор до оној момент додека не завршат претставниците на политичките партии. Екранот ќе го избришеме и нема пријавување.

Процедурално има збор министерот за внатрешни работи госпоѓата Доста Димовска.

ДОСТА ДИМОВСКА:

Почитувани пратеници, бидејќи има добра волја како што забележувам во салата кај сите пратенички групи ова непријатно искуство што го забележавме, го констатиравме сите за време на текот на локалните избори и што сигурно постои расположение кај сите да не се случуваат во иднина и да не бидат слика за изборите во Република Македонија, иако се работи за информации кои што ги поднесоа пратениците и по нив ќе се расправа. МВР надвор од она што е воспоставена процедура подготви една Информација од 20 страници која што јас не би сакала да ви ја читам, да ви одземам време. Информацијата ќе ви ја доставам да ја поделите на пратениците и мислам дека ќе помогне во расветлувањето барем на безбедносните настани за време на спроведувањето на локалните избори во Република Македонија и сите мерки и активности што ги презема МВР иако директно не сме одговорни за спроведување на изборите, но сепак за безбедносните настани би сакале да дадеме една подетална информација на сите пратеници.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ние ја поделивме Информацијата од Јавното обвинителство. Јас предлагам следното. Информацијата од МВР да се умножи. Да ги ислушаме излагањата на претставниците на предлагачите и на пратеничките групи, потоа ќе дадеме пауза да ја погледнете Информацијата и потоа ќе расправаме и по таа Информација. Дали се сложувате на овој начин да работиме?(Се согласуваат).

Има збор господинот Насер Зибери.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Почитуван господине претседателе, почитувани дами и господа пратеници, најнапред дозволете ми да го изнесам моето задоволство што конечно после многу расправа, после многу натегања, после многу контра одговори успеавме да дојдеме во ситуација конечно Собранието на Република Македонија да прозбори за можеби денес клучното прашање во Република Македонија, а тоа е прашањето каде оди Македонија, што се случува со изборите и дали Македонија конечно има сили пред се ова Собрание како претставнички дом на граѓаните да му стави крај на насилието, теророт, противзаконските дејанија и да биде спремна да одржи фер, слободни и демократски избори. Бидејќи на координацијата на која учествувал заменикот на координаторот на пратеничката група сте се договориле дискусиите на координаторите на пратеничките групи да траат само дваесетина минути, додека другата расправа да не биде ограничена, ќе се обидам да бидам пократок и во рамките на она што било договорено да се изведат моите забелешки, забелешките на пратеничката група, видувањата за тоа што се случи и што требаше и ден денес треба да се превземе. Длабоко сме убедени дека доколку Собранието на Република Македонија го прифатеше предлогот на пратеничката група на ВМРО-ВМРО за да се расправа за случувањата околу нивните куќи, доколку Собранието прифатеше да се расправа за Информацијата околу изборите во западниот дел на Република Македонија на 10 септември 2000 година, немаше да се соочиме со трето барање за повторна расправа во Собранието за исти, или слични прашања. Длабоко сме убедени дека немаше во Република Македонија да имаме повторување и рецидиви од 10 септември на ранувања, убиени и загрозени човечки животи. Ова одбивање на расправа всушност покажа дека Собранието на Република Македонија, поконкретно мнозинството во Собранието на Република Македонија коалиционите партнери не се спремни да се соочат со вистината за тоа што се случува. Не се спремни да се соочат со вистината затоа што длабоко се инволвирани во повеќето од случувањата кои се случија и на 10 септември и пред тоа и после тоа. Конечно не се спремни да се соочат со вистината затоа што

немаат смелост и храброст да побараат вистинска одговорност од носителите на извршната власт, затоа што очигледно нивната политичка моќ е поголема од претставниците на граѓаните и овој законодавен дом. Всушност нивната политичка моќ ги одредува и е одредница за тоа дали Собранието на Република Македонија ќе расправа за тоа што се случува, или ќе остане нем посматрач на сето тоа, а со преземање на адекватни мерки за спречување на истите индиректно ќе биде соучесник на истото. Какви избори изготви и спроведе Владата на Република Македонија на 10 и 24 септември и 8 октомври, тоа веќе ни е сосема јасно. Длабоко сум убеден дека јавноста на Република Македонија тоа го знае, тоа го кажуваат сите политички партии кои имаат доблест да проговорат, да и погледнат на вистината во очи. Но, таа вистина ќе беше делумна, ќе беше можеби искривена од субјективното чувство на актерите во таа игра, се разбира доколку отсутствуваше соодветна квалификација на меѓународните организации кои се должни да ги следат демократските процеси во една земја, а во прв ред одржувањето на изборите. Јас патем само ќе ги спомнам оценките на мониторинг мисијата на ОБСЕ во Република Македонија, оценките на мониторинг мисијата на Советот на Европа многу слични асоцијации меѓународни, но и внатрешни на кои заеднички именител им е дека всушност во Република Македонија имаше невидено насиле, во Република Македонија немаше фер и демократски избори, во Република Македонија тука во прв ред Владата не овозможи слободно изразување на политичката волја на граѓаните на изборите. Тоа е најцрната дамка што може да му се стави на демократскиот процес во земјава, тоа е најлошото што може да ни се случи во обидите за евроатланско интегрирање на Република Македонија. Всушност после одржувањето на изборите во Република Албанија и во тоа што уште се вика СР Југославија, Македонија спроведе најлоши избори не само на Балканот, туку и во Европа. Денеска со право може да се даде констатацијата дека Република Македонија е најнедемократска земја во западниот Балкан. Таа навистина е лидер, но лидер во загрозувањето на слободата и правата на граѓани-те, во загрозувањето на човечкиот живот, во спречувањето на одржување фер и

демократски избори и за сето тоа што може да се оквалификува како недемократско, денес Република Македонија навистина е лидер. Во целата постапка за спроведување и одржување на изборите во Република Македонија власта се наметна со најостри мерки да ги контролира сите послуги и да ги стави во функција на обезбедување што подобар изборен резултат, плашејќи се од губење на довербата на граѓаните на Република Македонија и ставен во ситуација да вети дека ќе распише нови предвремени парламентарни избори претседателот на Владата на Република Македонија се разбира доколку само 10% опозицијата, сватетеја таа, или комплет како опозиција, или само како сојуз кој беше во коалиција на изборите, политичките партии, актерите во изборите, тука не ја исклучувам ниту државната изборна комисија беа ставени пред исконското прашање да се биде, или не, да се обезбеди по секоја цена разликата во гласовите добиени на изборите да не биде поголема од 10%. И во тоа ако треба ќе се искористат сите можности што ги дава власта, но и противзаконски мерки па и до пукање во луѓето кои ќе им попречуваат во остварувањето на таквите намери се на се да се задржи власта.

Како медиумите ја претставија изборната кампања? Тоа веќе го докажаа и релевантни меѓународни асоцијации за следење на изборите, тоа го покажаа и внатрешни надлежни институции како што е Советот за радиодифузија, при што најлоши, би рекол и црни констатации и квалификации за претставувањето на политичките партии од опозицијата ги добија токму медиумите и електронски и печатени кои ги контролира власта. Само за ваша информација претставувањето на кампањата на Партијата за демократски просперитет во тој контекст зазема само 0,7% од вкупниот простор што во Република Македонија им беше обезбеден на политичките партии. Медиумите како што е Македонската радио-телевизија на македонски и албански јазик, весниците "Нова Македонија" и "Флака" беа во тотална функција само на политичките партии на власта, при што создадоа атмосфера политичките партии тука пред се ПДП да ја прикажат како партија која не е соодветна да се спротивстави на една машинерија која се обидува, или барем сака да се претставува како единствен

легитимен претставник на интересите на Албанците во Република Македонија, да се претставува како партија која кокетира на индиректен начин внесува нестабилност во Република Македонија, иако сите граѓани без оглед на нивната национална припадност многу јасно знаат која политичка партија од каков профил е, за што се залага и тие залагања на кој начин сака да ги спроведува, односно остварува. Беа ставени во невидена функција во интерес на политичките партии на власта сите јавни претпријатија, беа злоупотребени нивните материјални, технички и финансиски ресурси. И не случајно беа забележани скоро во сите избирачки места дури и на најдалечните возила на јавни претпријатија од типот на Електростопанство, ПТТ, Телеком итн. Беа видени видни функционери кои спротивно на Законот за локални избори и Законот за државни службеници држеа митинзи и пропаганда за партиите на власт, дури и видни личности и високи функционери на Министерството за внатрешни работи, Дирекцијата за контраразузнавање, Дирекцијата за безбедност и други носители на Министерството за внатрешни работи. Сето тоа во функција да се внесе страв, да се заплашат граѓаните, да им се укаже дека доколку не се спроведува она што е победа по секоја цена и добивање не повеќе од 10% повеќе гласови од страна на опозицијата ги чека она што всушност и се случи. Државни органи од типот на Државната изборна комисија, Министерството за внатрешни работи, Министерството за правда беа ставени под тотална контрола и во функција на власта, а за изборни и предизборни цели.

НАСЕР ЗИБЕРИ: (Продолжение)

Оттука Министерството за правда во одделни случаеви ја повтори истата игра и манипулација со избирачките легитимации, изготвувајќи и давајќи им на видни функционери на партиите на власт. Тука пред се мислам на ПДП-НДП. МВР дури отиде до таму да дава и дупли кат фалсификувани лични карти, никаде евидентирани таблици за патни возила. Сето тоа создаде еден хаос за да може по секоја цена да се извојува победа, а против законските дејанија да не можат да се откриваат. Во таа функција не случајно МВР до ден денес против сторителите на кривичните дела немаат превземено ниту една мерка, или

најголемо откритие, ако може така да се рече е гонењето на лица кои скршиле по некоја гласачка кутија и тоа кога се во прашање припадници или активисти на политичките партии кои не припаѓаат на владиното мнозинство. Мислам дека своевиден цинизам и иронија, во информацијата на МВР, во делот каде што се зборува за случувањата во Кондово е, да стои и ден денес дека се непознати сторителите и дека се покренати прекршок ни пријави, во случај кога имаме убиен, во случај кога имаме повеќе ранети, во случај кога имаше хаос, МВР да тврди дека се уште сторителите не му се познати, а истите секој ден ги гледаме низ скопската чаршија. Ако навистина министерката за внатрешни работи не ги знае имињата и сторителите, нека ми се јави на мене или на било кој пратеник од Пратеничката група на ПДП, со име и презиме ќе ви ги дадеме и со адреси сите учесници во овие настани. Не можете госпоѓо министерке да се криете зад такви изјави и неvistини затоа што имате должност пред граѓаните на РМ, имате должност пред мајката на починатиот и на сите граѓани кои сакаат правдата да се истера до крај и кои инсистираат по секоја цена сторителите да се изведат пред судот на правдата. Затоа имавме масовна кражба на гласачки ливчиња, масовно кршење на гласачки кутии, масовно тепање, масовни пукања и како последица на сето тоа имаше фалсификување на изборите, претепани, ранети и убиени. Дали треба нешто повеќе да ни се случи за конкретно да проговориме во Дебар, Порој, Кондово, сега веќе и многу други места, Струмица, Охрид итн.

По сите овие како би рекол крвави настани кои ги познава историјата на одржување на избори во Република Македонија ние немавме смелост да се соочиме со фактите. Но Дебар, Порој, Кондово, Струмица и Охрид денес сами по себе зборуваат. Тоа е најголемата вистина и најголемите аргументи за "демократските" избори одржани во Република Македонија.

Не може МВР да покренува кривични пријави за сторителите на кривичните дела за тие кои беа жртви на таквите настани. Таков ви е случајот госпоѓо министерке за внатрешни работи инцидентот во Порој каде во подеднаква положба и злочинецот и жртвата ги ставате и подеднакво ги третирате. Таков ви е

случајот госпоѓо министерке во сите избирачки места каде што наместо да се повикуваат на разговори и да се поднесуваат соодветни пријави против сторителите, вие ги гоните активистите на ПДП, како да поеднакво биле виновни за тоа што се случуваше. Да е така, јас ве прашувам, зошто во ниту еден случај од осумте ранети, меѓу кои и убиени, во првиот круг на локалните избори немаше ниту еден ранет или повреден од спротивната страна. Доколку е така госпоѓа министерке зошто не се случи во ниту едно избирачко место во ниту една општина активистите на ПДПА-НДП да побараат лекарска помош. Зошто не се случи госпоѓо министерке во ниту еден случај да фатите човек активист од редовите на ПДП да пукал и ранил активист на ПДПА-НДП. Дали за овие работи имате одговор госпоѓо министерке и зошто до ден денес траете.

Не е ништо подобра ниту активноста на она што е Јавно обвинителство односно обвинителство на Република Македонија. Зошто господинот Џиков се крие зад состаноците што наводно ги одржувал со високи функционери на Партијата за демократски просперитет и дека наводно со тоа ја завршил целата своја законска обврска во гонењето на сторителите на кривичните дела. Зошто господинот Ставре Џиков во содејство со вас госпоѓо министерке, ако наводно не ги знаете сторителите на овј кривични дела, барем не поднесовте кривична пријава против непознат сторител. Дали и тоа не го знаете дека го имате како овластување госпоѓа министерке и господин јавен обвинител кои денеска се шетате низ Охрид наместо да учествувате во оваа расправа во која бараме одговор од Вас.

Денес почитувани пратеници, ПДП во ова свое воведно излагање нема да ги набројува општините каде што имаше прекршување на одредбите на Законот за локални избори и каде што имаше кривични дела согласно Кривичниот законик на РМ, затоа што тоа се многу, затоа што нема општ! на каде што немаше вакви случувања, почнувајќи од Охрид и Струга, завршувајќи со Куманово и многу други градови и општини. Затоа ние во понатамошната расправа ќе ги истакнеме сите наши забелешки и видувања за случувањата. Но, едно е јасно и за тоа до крај ќе се залагаме. Тоа е Собранието на РМ да

утврди дека на 10 септември всушност во РМ, во овој дел каде што ние ги наведуваме немаше избори односно на најгруб насилнички начин беше спречено албанското население да си ја изрази својата политичка волја и својата политичка определба за тоа за кого ќе гласа.

Собранието на Република Македонија да констатира дека се создадени сите услови и да упати барање до надлежните органи изборите во овој дел и во овие општини да ги прогласи за невалидни односно да се поништат и соодветно на уставните надлежности и законските одредби претседателот на Собранието на РМ да распишува нови, но кога велам нови мислам на навистина фер и демократски избори.

Бараме Собранието на Република Македонија под итно да ги задолжи надлежните органи веднаш да се откријат сторителите на кривичните дела, согласно Законот за локални избори и согласно Кривичниот закон на РМ и истите да се изведат пред лицето на правдата.

Бараме Собранието на Република Македонија да ја утврди одговорноста за неспроведување на фер и демократски избори, за прекршување на одредбите на Законот за локални избори и да ја утврди одговорноста на непосредно инволвираните членови на Владата и други носители на јавни функции, тргнувајќи од министерот за внатрешни работи, министерот за правда, заменик министерот за внатрешни работи, јавниот обвинител и други лица.

Затоа, меѓу другите предлози кои Пратеничката група на ПДП ги најавуваше е формирањето на соодветна анкетна комисија, на начин на кој и го предложи претседателот на Собранието за да ја испита целата ситуација и во најраток можен рок да му достави на Собранието свој извештај со соодветни мерки за расчистување на сите овие прашања.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на господинот пратеник Насер Зибери, за поднесеното излагање.

Ќе ве молам сепак да се придржуваме за времето, бидејќи малку е пречекорено од она што се договоривме.

Процедурално се јавува пратеникот Гулистана Марковска.

ЃУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Со оглед на тоа што се водат стенографски белешки од оваа седница не навлегувајќи во квалификациите што беа изречени, бидејќи имам право на збор и тоа ќе го сторам подоцна. Меѓутоа, бидејќи беше речено дека Јавниот обвинител се шета, вие како претседател на Собранието на нас ни поделите информација во која се вели дека тој има однапред договорена работна средба со господинот Арбен Ракипи, во Охрид која ќе трае два дена, така да сметам дека тоа треба да биде кажано.

САВО КЛИМОВСКИ:

Јас на почетокот кажав, го извинив и реков дека неговата информација е поделена.

АЛЕКСАНДАР ФЛОРОВСКИ:

Не е лошо и да го повторите.

САВО КЛИМОВСКИ:

Добро, сега не можам тоа постојано да го повторувам. Има збор претставникот на подносителот на информацијата за време на вториот круг од локалните избори 2000 година во Охрид и Информацијата за изборните неправилности на локалните избори 2000 година, претставникот на СДСМ Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Почитувани пратеници, претставници на Владата, денес се радуваме што Парламентот најде сили да расправа за тема која не треба да не радува, а тоа е она што се случува во Македонија во последните два месеци, во најизразена форма, а што всушност има предигра можеби и две години напред.

Зошто сметаме дека времето за расправа во Собранието е зрело. Затоа што е нашата неподелена основа дека насилството врз политичките процеси во Македонија достигнува ризичен степен или можеби тој е надминат и сега е време да се расправа и да се стави на тоа крај. Се разбира расправајќи и ставајќи крај ние не можеме никога да амнестираме од она што досега се случувало.

Дозволете да кажам дека јас сум од 1996 година претставник на ова Собрание во Парламентарното Собрание на Советот на Европа во Стразбур и таму имам прилика или сум имал прилика заедно со други колеги кои седат овде, во текот на сиве овие години да гледаме стотици извештаи меѓу кои минимум 6 за

нашите изборни процеси. Истите тие извештаи веројатно по своја линија ги гледаат и нашите претставници во ОБСЕ.

Ве молам никогаш на ниту еден извештај не сум сретнал вклучувајќи и држави кои многу потешко го поминале транзициониот период од Македонија, дека на избори имало такво насилство што еволуира во жртви. Токму затоа мислам денес треба да констатираме во основа две работи:

Првата работа е дека во Македонија на изборните процеси, меѓутоа и не само на нив и на насилство.

Втората работа е дека токму заради тоа во Македонија не можеме да кажеме дека се одржуваат фер избори или во најмала мера не можеме да кажеме дека на територијата на РМ се одржуваат фер и демократски избори.

Дозволете да се запрашаме како тоа изгледа кога нашите граѓани гледаат на тебе дека на десетици изборни места, во десетици изборни единици се пука и се има жртви, а они треба на тој ден да излезат на гласање, или треба да излезат на гласање на идните избори или на идниот круг, или доживотно да размислуваат дека во Македонија можат да влијаат на изборите со својот глас.

Меѓутоа, она за што треба да разговараме и она што треба да не плаши е еден процес во кој во РМ изборното насилство кое се граничи со криминално насилство, не само што е случува туку почнува да добива легитимитет. Имено, сакам да потсетам дека вакви процеси за среќа во тоа време во помал дел, меѓутоа, дадоа јасен сигнал, имаше уште на изборите во 1999 година и се помина така како што помина. Никој сериозно, барем никој сериозно од страната на оние кои одлучуваат во власта не се праша што тоа може да вроди. Некако сето тоа помина лесно и откако се заклучи дека од сето тоа така може да помине, се извлече логичен заклучок меѓутоа на добар заклучок дека таквата можност може да се користи и понатаму и дека таа може да резултира и со жртви, со уште поголемо насилство за да се постигнат и помали цели од претседател на држава, а тоа е градоначалник на општини кои понекогаш опфаќаат помалку од 1000 гласачи. Ако контролата врз локалната самоуправа, за која сите знаеме, дека најчесто и не ја поистоветуваме со власта, во државна смисла на зборот, ако контролата врз едно градоначалничко место од страна

на некои партии, ако контролата врз буџет кој не е најчесто поголем од 5000 германски марки, ако контролата врз еден совет кој не носи политички одлуки, нас не чини насилство и жртви, тогаш ајде да се прашаеме отворено, она што сите се прашуваме во нефромални разговори, што нас ќе не чека како држава кога ќе се работи не за контрола на 500.000 буџет на некоја мала општина, туку за буџет од 3000 милијарди, кога се работи за расправа, за контрола на околу 2 милијарди долари од бруто домашниот производ од страна на власта, кога се работи за контрола на полицијата преку изборниот процес, кога се работи за контрола на Милицијата на јавните претпријатија или општо за сериозната политичка моќ во оваа држава.

Ако една жртва се надеваме дека ќе остане една неколку десетина ранети од кои барем десетина со огнено оружје се цената за градоначалници, дали делува застрашувачки или делува разумно да се прашаеме што ќе се случи кога ќе работиме за контрола на државната власт, на избори. Што ќе се случи ако им пратиме и веќе им праќаме по втор пат порака на граѓаните дека нивниот гласачки потенцијал може да биде изигран по пат на насилство, што ако они доживеат страв од гласањето и што ако помислат со гласањето не можат влијаат политиката во РМ, а дека наспроти нив 1.600.000 можат да влијаат 1600 добро организирани од Државни и од страна на власта луѓе кои во име на нив ќе влијаат на изборите.

Ние знаеме дека во РМ ниту едно мнозинство нема со однос врз другото од 80:20%. Сите знаеме дека политичките сили секогаш се движат во односите 1;1. Во такви услови секогаш е важно колку е еден глас. И тоа добро некој го знае и затоа со 1666 луѓе на отприлика 10 0 гласачки места може да предизвика таков хаос со кој ќе го управува изборните процеси.

Што ако ние се соочиме со уште некој шамар од типот на Кондово каде што сите кои се кандидираат стануваат недостојни гласачите да излезат на тоа гласање. Што ако Кондово стане случај кој ќе се прошири во Струмица и во Охрид, и во Дебар и каде уште не. Што ако македонската политичка сцена, дозволете да кажам во овие услови по се изгледа раководена од владејачките

партии, на начин на кој се остваруваат изборите се доведе во ситуација гласачите веќе и да не сакаат да излезат во знак на отпор. Тогаш легитимитетот и на власта и на државата сериозно ќе се доведе во прашање. Затоа јас можам отворено да прашам колку во Македонија вреди еден градоначалник, колку вредеше еден шеф на држава, колку ќе вреди еден пратеник, колку скршени коски, колку скршени глави, заби и колку животи.

Да се прашаеме што ќе се случи кога ќе работиме за контрола на државната власт, на избори. Што ќе се случи ако им пратиме и веќе им праќаме по втор пат порака на граѓаните дека нивниот гласачки потенцијал може да биде изигран по пат на насилство, што ако они доживеат страв од гласањето и што ако помислат со гласањето не можат влијаат политиката во РМ, а дека наспроти нив 1.600.000 можат да влијаат 1600 добро организирани од Државни и од страна на власта луѓе кои во име на нив ќе влијаат на изборите.

Ние знаеме дека во РМ ниту едно мнозинство нема соодност врз другото од 80:20%. Сите знаеме дека политичките сили секогаш се движат во односите 1;1. Во такви услови секогаш е важно колку е еден глас. И тоа добро некој го знае и затоа со 1666 луѓе на отприлика 100 гласачки места може да предизвика таков хаос со кој ќе го управува изборните процеси.

Што ако ние се соочиме со уште некој шамар од типот на Кондово каде што сите кои се кандидираат стануваат недостојни гласачите да излезат на тоа гласање. Што ако Кондово стане случај кој ќе се прошири во Струмица и во Охрид, и во Дебар и каде уште не. Што ако македонската политичка сцена, дозволете да кажам во овие услови по се изгледа раководена од владејачките партии, на начин на кој се остваруваат изборите се доведе во ситуација гласачите веќе и да не сакаат да излезат во знак на отпор. Тогаш легитимитетот и на власта и на државата сериозно ќе се доведе во прашање. Затоа јас можам отворено да прашам колку во Македонија вреди еден градоначалник, колку вредеше еден шеф на држава, колку ќе вреди еден пратеник, колку скршени коски, колку скршени глави, заби и колку животи.

НИКОЛА ПОПОВСКИ: (Продолжение)

Меѓутоа, ако само констатираме, ние се разбира нема да стигнеме далеку, треба да размислиме зошто тоа се случува. Дозволете да направам само едно "претрчување" преку сите изборни процеси во Македонија. И 1990 година има нерегуларности, и 1994 година и 1996 и 1998 година, меѓутоа жртви немаше, пукање од огнено оружје немаше, вакво насилство немаше. Ваквото насилство, почитувани пратеници се јави 1999 година. Сите помисливме дека тоа постои, а оние од власта помислија дека тоа не е доволно опасно. Сега е време да помислиме дека беше опасно и дека 2000 е уште поопасно и дека тоа може да резултира со последици за кои сите ние сериозно ќе се покаеме за она што се случува ако тоа не го запреме.

Ако 1999 година имаше насилство и неправилности, ако можеше да се полнат гласачки кутии, ако четири рекетари вредеа повеќе од 1000 гласови во едно гласачко место, ако нашата Државна изборна комисија и нашето Министерство за внатрешни работи не можат да спречат некој да влезе на изборно место и да стави 1000 гласови, а после тоа во правна процедура не можат да докажат дека било тоа така, тогаш се поставува отвореното прашање како ќе одиме понатаму. Ако некој може да украде гласачки легитимации и после да има основани сомневања дека тие во изборите се употребени, ако некој може да ги користи фондовите на државата, ако некој може сето тоа да го употреби во својата политичка цел, ако некој може да пука во името на својата политичка цел и после тоа нема никаков исход, ако нема обвинети, ако нема осудени, ако нема виновници, што на пример се случи 1999 година на претседателските избори, тогаш сите ќе помислат дека во 2000 година ќе се случи исто и за наша жал тоа се случи. Се донесе логичниот заклучок дека тоа едноставно може така. Затоа после се користеа на изборите 2000 година. Сите средства, вклучувајќи и државни органи, за жал во корист од кандидатите на начин кој не е дозволен со закон наспроти она што е дозволено, се користеа министерства кои имаа селективен пристап. Еден од тие примери е оној кој го слушнавме во соопштението на МВР и кој најверојатно ќе го прочитаеме во Информацијата за поднесена една кривична пријава за користење на средства од локално Јавно претпријатие на изборниот процес. И да не се залажуваме, на сите им е јасно во Македонија, ама баш на сите дека илјадници

возила се користат во кампањата, меѓутоа само за едно се поднесе пријава затоа што го возел некој од опозицијата. А, претпријатијата како што е Електростопанство, а Телеком, а Пошта? А, да не зборуваме за службени возила на министерствата кои се грижат за безбедноста на државата. За нив нема кривични пријави. Се разбира никој не може тоа да го докаже на начин на кој државата мисли дека треба да се докаже. Ние нудевме фотографии, поднесуваме 7 0 кривични пријави од претседателските избори до јавниот обвинител, тој ни ги враќа и ни вели дека тоа треба да бидат приватни пријави. Сега се случува истото. Ако изборите се приватна работа тогаш во ред. Меѓутоа, тоа не е така.

Чуден е фактот дека полицијата само пред два дена во Охрид уапси над 40 членови на СДСМ кои се инволвирани во изборниот процес и ниту еден, ниту еднаш од другата страна. Чудно е дека сите дадоа изјави во полициските станици дека се претепани наспроти Уставот, наспроти законите, наспроти ратификуваните меѓународни спогодби на Република Македонија. Имено насилството не завршува на изборите. Насилството во нашите услови продолжува после изборите. Откако ќе се заврши целта на изборите. Откако насилството ќе го легитимира некој началник тогаш продолжува и понатаму за да се додемонстрира силата. За полицијата по патиштата во Македонија да демонстрира дека членска книшка на ПДП или на СДСМ е доволен услов за апсење. За држење по 24 часа, заврзување по радијатори и за маки и за тепање. Тој факт на насилство ние мора да го осудиме Доаѓал од улицата, доаѓал од министерствата како задолжени да права нешто друго. Оние, кои постапуваат со своите службени овластувања против законот, макар биле и високи државни функционери треба да влезат во процедура која во оваа држава е уредена со законите за кривична постапка. Треба да влезат за да на сите им стане јасно дека тоа едноставно не смее да се повтори. Нашите граѓани, почитувани пратеници и господа министри заслужуваат подобар однос кон нив.

Прво, затоа што ја избрале власта и, второ, затоа што се нешто повисоко од нашите политички цели.

А, оваа власт само заради фактот дека е власт на нив им должи многу повеќе. Да им го направи она за што се избрани, а не да дозволи со нивните гласови да биде

избрана а наспроти нивните гласови да се обиде да се одржува на власт до бескрај.

Дозволете да кажам во таа насока дека и власта треба да извлече поука. Власта е дојдена на власт односно во овој случај само коалицијата за промени составена од ВМРО-ДПМНЕ и ДА со 480.000 гласови само пред две години на петседателските избори се спушти на 380.000 гласови, веќе оваа година се спушти на 220.000 гласови. За 24 месеци од 480.000 на 220.000 гласови е повеќе од дупло губење на гласови и наместо поуката да биде дека нешто не чини, меѓу што и насилството на изборите, поуката што ни доаѓа е дека тоа било се добро и треба да се продолжи што да очекуваме? Дека, идниот пат со 150.000, 100.000 гласови некој ќе добие парламентарно мнозинство на изборите што ни следат? Тоа ја чини власта углед. Меѓутоа она што е побитно, тоа не чини нас сите демократијата и тоа не чини угледот на нашата држава во странство кој во овој случај е претставен од функционери на власта.

Се разбира, круна на нашиот углед се жртвите. Господинот Зибири повтори нешто што сите го знаеме дека ние веќе ни во соседството, две најнестабилни држави на Европскиот континент не можеме да кажеме дека одржуваат полоши избори од нас, затоа што нема полош избор, макар и избрани сите отколку избори на кои има жртви.

Јас сум уверен дека "казната" за ова ќе ја стигне власта која по мое уверување кумува на ваквите насилнички процеси. Брзо, не само од 480.000 на 380.000 и 220.000 гласови, туку брзо ќе ја стигне и од оној фактор за кој она мисли дека има легитимитет да продолжи тоа да го прави така. Имено, надворешниот фактор.

Меѓународната заедница понекогаш реагира брзо, понекогаш реагира споро, во нашиот случај уверен сум дека реагира споро, меѓутоа дека реагира многу внимателно и прецизно и дека ќе дојде денот кога сите овие настани ќе ги стави на едно место и ќе констатира тоа што одамна го констатирала. И да не сме наивни. На сите ни е јасно, јасно им е и на нив што се случи 1еее година, тоа беше нотирано наспроти она што беше изречено. Што е уште поголем ужасен фактор е фактот дека насилството продолжува. Сега досието на Република Македонија, и мора да каже во таа смисла на оваа власт се надополнува. Кога тоа еднаш ќе ја прелее чашата, кога ќе се отвори она што веќе е очигледно тогаш верувајте тешко ќе може да се затвори. Во

таа смисла, како што овде министерот за одбрана кажа пред три дена дека никој во Брисел не мисли дека оваа власт не може да го донесе Законот за одбрана, туку ќе речат дека Македонија не може да го донесе законот за одбрана. Така исто ќе соопштат во ОБСЕ, во Советот на Европа, на Европа, во Обединетите нации и каде уште не, во билатералните односи со Европската Унија дека оваа власт недемократски владее, дека ја прелеа чашата меѓутоа, тоа не ма да биде за власта ќе биде за сите нас. Во таа смисла жртви на тоа и заложници на тоа станува целата македонска јавност.

Иако не верувам во искреноста, верувам во она што како политички обид за ескивирање на направеното го направи премиерот Георгиевски, па и во својство на претседател на партијата во која вчера јавно призна дека и тој е незадоволен од она што се случи на изборите. Сега веќе можеме да констатираме дека во Македонија нема политичка партија која мисли дека изборите поминале добро. Ако е така Парламентот на Република Македонија е должен тоа со нужно внимание да го разгледа и да заклучи дека со такви избори понатаму нема да може да се оди напред, дека нешто треба да се промени во Република Македонија, дека прво треба да се промени однесувањето на коалицијата за промени и дека сепак одговорноста во најголем дел паѓа токму таму.

Покрај изборите треба да го кренеме почитувани пратеници гласот и против она што се случи на 6 пратеници, за кое расправаме заеднички во оваа точка на дневен ред. Тоа е поинаква тема, меѓутоа има заеднички именител. Оној кој размислува политички поинаку ќе се соочи со насилство.

Сите тие пратеници, како и сите ние имаат свои уставни права. Тие се институција во оваа држава со фактот дека се пратеници, дека одлучуваат за закони итн. и имаат право на сопствено политичко убедување. Тоа се случувало, се случува во СДСМ, во ПДП во НДП и во ВМРО-ДПМНЕ, во ЛДП и во НДП. Преминувањето на пратеници секогаш, но ова што сега се случува заедно со она што се случуваше на двата последници циклуси конечно станува навика дека политичките неистомисленници се репресиран и врз нив се врши насилство по сите основи. Едноставно мора да се соочиме со фактот дека пратениците кои имаат различно политичко мислење се додека законски се однесуваат мора да бидат заштитени, затоа што ако насилството од изборите се префрлува врз насилство на

пратениците тогаш им праќаме јасна, или некој, јас од тоа не се поисоветував ниту пак мојата пратеничка група им праќа јасна порака на граѓаните во Република Македонија а тоа е дека има насилство врз пратеници дека има насилство врз претседатели на изборни комисии, дека има насилство врз членови на избирачки одбори. Ако е така, ако за тоа никој не одговара тогаш најмалку е проблем да се реализира насилство врз секој од граѓаните поединечно. Тие се чувствуваат незаштитено. На нив јасно им е ако пратеник не може да биде заштитен од каменување, ако претседател на избирачки одбор не може да биде заштитен од, дозволете да употребам израз тепање и насилство, тогаш кој ќе го заштити граѓанинот од обичен криминален акт.

Сакам да констатирам дека оние кои напаѓаат и применуваат насилство мора да се казнат. Граѓаните мора да бидат заштитени затоа што незаштитата од државата на институциите и секој поединечно не внесува во обид на самозаштита, а тој обид на само.-заштита е увод во уште поголем хаос и дестабилизација во Македонија.

Она што на овој Парламент му останува е да искаже осуда, осуда и само осуда на сето ова што се случува, но и јасно да помисли дека тоа треба да се менува, треба да се менуваат поединците, треба да се менува однесувањето на поединци и на институции и треба да се менуваат законите. Не е срамно, не е ни чудно, а е чесно и од оваа говорница да се каже дека кога на избори има пукања и има жртви и кога нема фер избори мора да има кривична одговорност и мора да има политичка одговорност која мора да е индивидуализирана. Македонија мора да знае кој ги предизвикал тие работи, кој се однесувал незаконски и врз основа на тоа да биде политички разрешен а кривичните дела да бидат кривично гонети. Се разбира, исходот за тоа го имаат органите на судството.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам на господинот Никола Поповски за образложението на информацијата на СДСМ.

Го молам господинот Ненад Ристески, кој што во името на ВМРО - Вистинска Македонска Реформска Опција ќе поднесе воведно излагање.

ЕНЕНАД РИСТЕСКИ:

Господин претседателе, дами и господа пратеници и членови на Влада кои

побегнаа кога ја дојдов на говорница, веројатно поради чувството на вина што го имаат како организатори за политичкиот терор што го спроведоа врз нас шестмината пратеници. Сепак јас ќе ги поздравам, веројатно гледаат од холот на Собранието.

Пред да почнам со краткото образложение зошто ние мислиме дека треба оваа точка да дојде на дневен ред како член на Републичкиот одбор за одбележување на 11 Октомври дозволете на македонската јавност да им го честитам големиот ден на Востанието на македонскиот народ како симбол на борба против фашистичкиот бугарски окупатор, бидејќи вчера беше 11 октомври, ден кој можеби некој сака да го заборава.

Жално е што поминаа повеќе од два месеци пред мнозинството во Парламентот да собере храброст, храброст која е малку инспирирана од притисокот на меѓународната јавност за случувањата кои беа на 25,26 и 27 пред изборниот процес. Ние жалиме што тогаш некој немаше храброст да не сослуша, бидејќи сум сигурен дека немилите настани и човечките жртви кои дојдоа после тоа се само логична, нешто што дојде после она што значи молк, она што го истрпивме ние како терор на тоталитарна власт врз шестмина пратеници и кои земаа храброст да го кажат она нешто што во други парламентарни демократии се изразува како различно политичко мислење. Очигледно тоа кај нас е недозволено.

Да се станеше тогаш на патот на тие негативни случувања немаше да дојде до тие осум жртви, немаше една мајка на сите нас да ни пишува трогателни писма, ние од политички причини побегне ме од она што се вели случување во стварноста.

Изборниот процес во Македонија во континуитет оди во се поголеми нарушувања. Може да кажеме дека во Македонија веќе нема избори, туку се води војна. Се води војна за власт и некои политички лидери веројатно толку многу ја сакаат власта што се спремни и да ја освојат преку човечки жртви, со пиштол и со одземање живот, она нешто, што според некои мерила е најсвето нешто за човекот. Тие луѓе што се спремни на тоа не се христијани, јас мислам дека и во другите религии не постојат оправдувања за такви методи, туку тие се на темната страна од се. Ние шестмината пратеници година и пол бевме членови на ВМРО-ДПМНЕ. Зошто ја напуштивме.

Ние кога влеговме во политичкиот живот можеби бевме наивни, но ние влеговме со цел да оствариме една

политичка програма која беше напуштена уште во стартот веднаш по добивање на власта, програма за која длабоко верувам и ден денес дека е она што и треба на Македонија. Ние бевме разочарани од отстапување од она што се дели стратешки, македонски, национални интереси. Од разградувањето на македонската држава и појавување на некои нови, а тоа се веќе видени стари тенденции и мислевме дека минатата веќе ги закопало. Гледаме дека сепак и во минатото имало никулец за некои нови политичари кои сега опстојуваат во македонската политичка сцена, така да пак ги реновираат сеништата од минатото, пак гледаме некои панахиди за луѓе кои беа познати по тоа што не ја сакаа Македонија ни да ја спомнат, а камо ли таа да постои како држава меѓу државите и Македонците да бидат рамноправни со она што се вели Европа.

НЕНАД РИСТОВСКИ: (Продолжение)

Ние сме длабоко против што нашата власт се откажа од малцинствата во соседните земји.

(Реакција од место од страна на пратеникот Филип Петровски)

Има врска Филип, ќе слушнеш, бидејќи тие луѓе под присила на власта во другите земји се длабоко депресирани и се под дејство на терор поради што се искажале дека се Македонци. Ние немавме право тоа да го направиме. Тоа е едно од причините, а сега би се навратил на другите.

Тоа е она од искажувањето на изборната програма. Да ве потсетам на некои делови. Веројатно откако ја добивме власта, некој потоа ја нема прочитано и изгледа тоа беше мамка за доаѓање на власт. Ние кажавме дека ќе направиме една праведна приватизација во оние фирми, да ве потсетам, можете да го завртите тоа каде веќе не беше направена приватизација и целиот македонски народ, она што не беше влезено во приватизација, ќе го вклучиме во она што се вели доприватизирање на македонското стопанство.

Ние рековме дека ќе направиме контрола на приватизацијата. За волја на вистината во натамошната расправа ние ќе покажеме податоци дека имаме податоци за 10 големи фирми во Македонија, каде беше направена контрола и каде беа утврдени големи законски пропусти, да не кажам криминал во самата приватизација, но сегашната власт ги држи во фиока, бидејќи истите веројатно

сега се интересни за оваа власт, а порано беа означувани како дел од криминалниот СДСМ.

Ние бевме против тоа да се воведат како систем на работа во Македонија, мито, корупција и за разлика од прокламираното добивме дека тоа беше не она пред што треба да бегаме, туку принцип.

Дел од пратениците во владеачката партија заедно со највисоките раководители во ВМРО-ДПМНЕ не само што не се борат против ова што е прокламирано, туку се и главни, повторувам, главни учесници во организираните грабежи на она што не е ограбено и криминално. Да не зборувам и за други облици на криминалот, како што е дрогата, бидејќи гледам дека има принцип луѓето кои во минатото биле од онаа страна на законот, да ги ставиме во власта, бидејќи веројатно некои мисли дека ако некој криминалец се стави во власта, ќе имаме помалку еден криминалец. Не, имаме криминална власт, ништо друго не сме добиле.

Зарем требаше да се случи една мајка во Кондово да остане без својата рожба за да вие се удоволите да ни дадете право да го кажеме она што ние за кажаното ќе сносиме последици пред македонската јавност. Разберете, јас како пратеник од Куманово нема да преземам мерки, да кажам невиности, бидејќи јас тие невиности треба да ги бранам пред мојот електорат. Се она што јас ќе го кажам, мојот електорат ќе го стави на вага и како човек кој живее во Куманово долго време, верувајте нема самиот да си се дискутирам.

Изборниот процес во континуитет се нарушува. Власта да собереше сила во првите моменти на дивеење на определени челници на власта, да направи сила да го воведат правниот систем на дело, а не само како форма, длабоко мислам дека до ова немаше да дојде. Бидејќи синдромот на Павлов веќе дејствува. Да ве потсетам тоа е за животни, но едно животно ако направи лошо дело и ако вие го казните, тоа не го прави повеќе. Но, ако направиме лошо дело и вие го наградите, тоа мисли дека направеното е добро и во сите натамошни манифестации го зголемува интензитетот на она што го прави. Толпа од луѓе кои се организирани од газдата на Куманово по службена должност, г. Даравелски, дојдоа пред мојот дом, го нарушија мојот интегритет и удрија врз мојата фамилија. Таа толпа во првиот

момент се задржа само на каменување, а и нешто што можеби личи на линч. Бидејќи таа толпа беше наградена со нови вработувања, со нови привилегии во следниот дел, во следниот изборен круг, се реши да оди подалеку, само за да се додвори на актуелната врхушка. Затоа, во вториот круг имавме уште поголеми манифестации на именување на власта сила, убиства. Тоа не ни служи на чест на сите. Македонија дефинитивно во меѓународните институции е означена како земја која не може да спроведе демократски избори.

Јас не знам како може премиерот да каже дека власта имала инструменти со кои можела да ги спречи таквите дивеења, но заради имиџот на државата тоа не го направила. Јас не знам каков имиџ браниме, ако на сите ни е јасно од она прокламираното, лидер во процесите на демократизација и локомотива на останатите земји за влез во Европската заедница, ние сме декларирани на последно место. Дури една Албанија на која сите во културите се смеевме успеа да направи демократски избори. Кај нас нема демократија евидентно и ние мислиме дека оваа расправа требаше многу порано да се случи, бидејќи некои процеси можеби се отидени многу далеку и прашањето е дали може да се врати вербата на народот дека ние како Парламент можеме нешто да дејствуваме. Власта, со суспендирање на Парламентот се отргна од контрола. Да ве потсетам, Парламентот претставува контрола на извршната власт.

Ги пробавме сите институционални мерки што се предвидени со нашите закони ова да го направевме многу порано кога мислам дека ќе имавме, со нашите искажувања, превентивна функција врз она што потоа се случи. Сите сме сведоци дека позицијата кога требаше нас да не замолчи ги собра од кафеаните, бидејќи грото се вон земјата и од другите места само за да направат мнозинство и да ни го замолчат гласот.

Господинот претседател на Собранието заборава дека е прв меѓу еднаквите. Заборава дека во ова Собрание, без разлика што имаме Деловник кој сите го критикуваме заради некои недоречености и можеби е застарен, но постои едно правило се додека не се донесе нов тоа е закон за работата во ова Собрание. Овој Деловник тој го суспендира во моментот кога нам ни го одзема правото на збор. Ние го имаме тоа право, да ве потсетам, некои кои се

пратеници се уште го немаат отворено овој Деловник, но треба да го отворат, а не во медиумите да го оправдуваат, бидејќи се опозиција и наместо тој Деловник ја воведоа книгата на Орвел Животинска фарма каде што пишува некои се подеднакви од еднаквите. Затоа нам ни се одзема зборот и можеби овие немили случувања да не беа и понатаму ќе вртевте грб пред вистината.

Случајот на ПДП, мислам нивната информација во целост ја поддржуваме, иако некои сака да го претстави во медиумите како етничко прашање дека е судир на една групација на наши граѓани кои нас не интересираат, бидејќи ние си имаме интерес од Групчин натаму, тоа е за нас национално прашање, бидејќи Македонија е неделива и единствена. Секаде каде ќе умира еден граѓанин на РМ, секој пратеник на ова Собрание, бидејќи тој според Деловникот, мора да сфати дека е пратеник на РМ, а не пратеник на партија мора да реагира, без разлика на националноста, без разлика дали се согласува со некои политички погледи на определена политичка групација.

Би ве прашал, дали го прочитавте писмото од мајката и дали се ставивте во улога на родител, а не во улога на послушник или само по наредба притискање на зеленото копче. Јас како родител тоа длабоко ме повреди и мислам дека не постои причина за што некој оправдано би умрел во Македонија. Евидентно дека некој е подготвен со сила да дојде до власта. Ако некој со сила доаѓа на власт што ќе прави кога ќе ја освои власта, веќе гледаме, значи ќе биде тоталитарен во се она што нему му треба.

Причина за нашата точка да дојде на дневен ред постои и ден ~ денеска. Бидејќи не само причините што ги наведовме во информацијата не се поклопени со времето во системот времето лечи се, туку ние и понатаму сме жртви на политички терор кој, за волја на вистината мора да ги пофалам медиумите, останаа на висина на задачата, ги пренесуваат пред македонската јавност. Нашите животи и понатаму се загрозени заради тоа што мислиме вака како што мислиме, а не само тоа, туку е применет еден фашистички принцип на право според поврзаноста кое можете сите да го прочитате во една книга која има наслов Основа на тоталитаризмот" Сите по било која основа што се поврзани со нас фамилијарно, пријателски се непријатели на оваа држава, бидејќи мора нас да не

казнат, да ги казнат сите што ќе дојдат со нас или нема да фрлат камен врз нас.

Ова што се случува е напад врз институциите на власт. Евидентно јас можам да кажам дека органите на МВР не биднаа на висина на задачата, веројатно заради партизација и приватизација на така важни органи. Наместо да бидат институција, според Уставот прокламираните права на секој граѓанин да ги штити, тие влегоа како партиски послушници во изборниот процес. Жално беше да се види началник на МВР на кого му е вујко г.Томислав Стојановски пред мојата куќа да диригира со толпа. Дали е тоа награда, дали за тоа е поставен на тоа место, ќе ве прашам, (реакција од страна на пратениците). Уште имаме отпуштања од работа, уште имаме закани и сето тоа кажува дека ова треба да се случи, се надевам ќе имаме добра расправа каде нашите аргументи ќе ги ставиме пред вас, се надевам и другите ќе дадат контра аргументи на ова што е кажано и од оваа расправа да произлезат заклучоци кои негативните тенденции во развитокот на демократијата во Македонија ќе им стават крај и ќе отпочнеме еден друг процес. Ние нема да се тргнеме од оној пат по кој сме пошле, бидејќи мислиме дека денеска постојат многу повеќе причини за тоа отколку беа пред тоа.

Благодарам, во интерес на времето ќе прекинам, а сите наши аргументи ќе ги претставиме во дискусијата што следува.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам на господинот пратеник Ненад Ристовски, кој ја образложи информацијата на ВМРО-Вистинска македонска реформска опција.

По договорениот ред, збор има претставникот на ВМРО-ДПМНЕ господинот Ѓорги Котевски.

Да се подготви господинот пратеник Столе Попов и на крај збор има господинот Замир Дика, кои ќе проговорат во име на сопствените партии.

ЃОРГИ КОТЕВСКИ:

Почитуван претседателе, дами и господа, ценети новинари, Најпрвин сакам да искажам едно големо сочувство за сите оние настани што се случија во РМ по повод локалните избори 2000 година и навистина сакам да потенцирам дека пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ никогаш ниту стоела ниту ќе стои во овој 10-годишен период на политичко делување и работа нема да стои зад вакви акти кои Македонија не можат да ја

одведат во европските институции. Навистина пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ уште еднаш сочувствува со сите овие настани и посакува никогаш повеќе да не се случат. Меѓутоа, пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ чувствува потреба да даде едно кратко образложение зошто ние како пратеничка група не сакавме или не бевме подготвени да допуштиме информацијата која беше доставена во Собранието на РМ во една редовна процедура да дојде на дневен ред. Ние имавме јасен и недвосмислен став. Бидејќи не смееме политички и било како на друг начин преку Собранието на РМ да делуваме на локалните избори 2000 година чекавме згоден момент да завршат тие избори и потоа со релевантните показатели на сите институции во државата кои се надлежни да ги следат изборите во РМ, да можеме да донесеме конечен политички став на ова Собрание на РМ кое ќе има одредени политички задолженија за сите политички структури во РМ.

Меѓутоа, пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ исто така сака да укаже дека на овие локални избори 2000 година политичките субјекти кои се вклучија на сосема поинаков начин со големо зло, со насилство и со посебна пропаганда и поделба на РМ до Групчин, сакаме категорично да укажеме дека Македонија е интегрална, неделива држава и за пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ. Ваквите изјави од овој тип и на одредени челници, лидери на политички партии посебно од опозицијата никогаш нема да допуштиме и никогаш нема да дозволиме да се прекрши Уставот на РМ, територијалниот интегритет и независноста на РМ донесена на Референдумот во оваа држава.

Исто така, ние во изминатиот период како пратеничка група постојано укажувавме и докажавме, иако бевме 8 години во опозиција дека насилството не треба да биде метод на решавање на било кој избори во РМ. За жал, ние категорично укажуваме дека одредени лидери посебно на опозицијата со фашизоидна пропаганда за поделба на РМ со зли намери и со посебни сценарија на одредени соседи да се дестабилизира РМ и наместо да се зборува за локалните избори, за локалните потреби на граѓаните на РМ, а тука се зборуваше за една пропаганда која постојано се наметнуваше на меѓуетнички односи и на поделба на државата на одредени сфери на влијание од било кој тип и сценарија од страна.

Таквите сценарија, таквите зла кои сакаше здружената опозиција да ги наметне како политички памфлет во оваа кампања за локалните избори, пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ категорички ги отфрлува и ние секогаш до крај ќе останеме на сите принципи што ги негува оваа држава, на сите оние одредби за кои се залагаме во Уставот на РМ и тие демократски права и слободи на граѓаните ќе ги спроведуваме низ институциите на државата и владеењето на правото ќе го спроведуваме така како што треба, преку институциите кои денеска постојат. За жал, сето она што се случуваше за време на изборите, иако укажувавме дека таква кампања може да ги изостри до краен степен односите на политичките субјекти на локалните избори, за жал, другите опоненти од опозицијата тоа не сакаа да го слушнат, напротив, направија посебна клима во РМ да се создадат силеџиски групи, да се направи одреден паралелизам и насилството да доминира над демократските принципи и на слободните изразувања на граѓаните во процесот на самото гласање. За жал, за да можеме релевантно да зборуваме по овие информации, сепак ќе мора до крај да ги имаме сите други релевантни информации, но денеска во секој случај ние како пратеничка група почитувајќи ги сепак принципите на работа на ова Собрание и принципите на опозицијата наметнувајќи три сублимирани точки во една целина ние прифаќаме и за тоа да расправаме, но тука ќе расправаме само според нашите видувања и според нашиот организиран принцип на теренот за локалните избори, не навлегувајќи во извештаите на релевантните институции од државата кои се должни да ги следат или спроведуваат процесот на локалните избори 2000 година.

ЃОРЃИ КОТЕВСКИ: (Продолжение)

Исто така, Пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ категорично стои околу прашањето за некршењето на членовите на Уставот на Република Македонија, посебно на членот 21, каде што граѓаните слободно можат да се организираат, слободно да делуваат или да демонстрираат по одредени прашања и без најавувања и ние немаме никаква намера највисокиот акт на државата, а бидејќи ја практикуваме власта во Република Македонија скоро две години немаме никаква намера било кој закон во

државата, а посебно Уставот на Република Македонија да не го спроведуваме.

Исто така, апсолутно не стоиме зад било какви организирани дејствија на организирани групи или поединци за напад на пратеници, бидејќи е тука неприкосновеното право на пратеникот изразено преку имунитетот што, исто така, е дадено во Уставот на Република Македонија, а истото тоа, се надевам, ќе биде укажано и во новиот закон што треба да го донесеме во законот за пратеници на Република Македонија.

Сепак, на крајот ние утврдуваме, како Пратеничка група, дека во глобала Локалните избори 2000 година поминаа во демократски дух. Меѓутоа, оние инциденти што се случија за кои што дополнително секој пратеник од Пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ ќе даде свое образложение, ќе ги разобличиме сите негативни страни на опозицијата и посебно на пропагандата што беше водена во Република Македонија за нејзина поделба и излегување надвор од структурите на НАТО, навлегување во ЕУ, се со цел пред светот да се прикажеме како недемократска држава, а и оваа власт дека не знае да ја практикува власта во Република Македонија и не го заслужува правото за влез во европските интеграции.

Со ова, почитувани пратеници, сакам да укажам дека ова е само воведниот дел во оваа расправа на Пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ.

Ние, во текот на расправата сите пратеници, безрезервно ќе се вклучат и со свои материјални докази и ќе ги изведат на виделина сите докази, се разбира, како наши пратеници и наши организатори во локалните избори што се случуваше и дали е во согласност со демократскиот принцип на оваа држава или пак власта направила било каква злоупотреба.

Еве, за почеток, Ви благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на господинот Ѓорѓи Котевски за учеството во расправата.

Збор има господинот Столе Попов, во име на Демократска алтернатива.

СТОЛЕ ПОПОВ:

Почитуван господине претседателе, почитувани пратеници колеги,

Навистина е мачно чувството и владее, навистина, длабоко тегобна

атмосфера во која што западна демократскиот живот во Република Македонија. Тоа е, веројатно, токму заради тоа што таа тегобност произлегува од загроеноста на најфундаменталните демократски основни принципи што многу лесно можат да се симболизираат, практично, преку два чина, секогаш во демократскиот живот на секоја земја. Тоа се, пред се демократските избори и второто, загроеноста или безбедноста на пратениците во еден демократски систем, за тоа што симболиката е неизбежна и практично произлегува од загрозување на интегритетот и суверенитетот на граѓаните на таа држава.

Во секоја парламентарна демократија, во секоја либерална демократија знаеме дека суверенитетот е изведен од граѓаните, од суверенитетот на самите граѓани. А, како симбол на такво изведување практично се нивните избраници, пратениците. Така што тешко можеме да се ослободиме, навистина, од тегобното чувство што ги суспендира, практично, на некој начин, за жал, демократските процеси во Република Македонија.

Уште на самиот почеток би сакал да изречам недвосмислена, целосна апсолутна осуда на Сето она што беше насилство, страв и притисок во текот на изборните процеси во Република Македонија. Најголема жртва во целата оваа настаната ситуација, непријатна ситуација, сигурно е народот, граѓанинот на Република Македонија, затоа што од сето тоа произлегува дека тие, ние не можеме да го избегнеме тоа чувство, дека тие, граѓаните и народот практично се тероризирани од политички партии во борбата за власт. Тоа е фактичка состојба од која што не може никој да биде ослободен ниту амнестиран.

Мислам дека во целава оваа состојба акцентот мора да биде, практично, на една одговорност, на една голема одговорност на политичките партии, на сите политички субјекти во Република Македонија и на политичкиот простор во Република Македонија. Ми се чини самите политички партии, со своето делување, која повеќе - која помалку, придонесоа во суспендирањето и назадувањето, комплетно, на демократските процеси во Македонија.

Не бегам од констатацијата дека одговорноста може да се лоцира, преvasходно, во партиите што се на власт.

Од тоа и да сакаме не можеме да бегаме. Меѓутоа, навистина е време да се соочиме со сериозни политички анализи на сето она што се случува во политичкиот простор на Македонија и ве севкупното делување на сите политички партии. Затоа што овде и во излагањата и на опозицијата, не ретко се поставува прашањето зошто дојде до една ваква ситуација? Значи, се работи за едно комплексно прашање, што, веројатно, заслужува многу подетална анализа и елаборација.

Мислам дека дојдовме практично во една атмосфера каде што ги, со сеењето на страв, со сеење на насилство и притисок, практично го загрозивме нормалниот тековен живот на граѓаните. Мислам дека веќе граѓаните, исплашени од методите присутни кај нас на политичката сцена, а воглавном, ќе речам воглавном ги практикуваат најголемите доминантни политички партии на политичката сцена во Македонија, дојдоа во ситуација сериозно да почнат да размислуваат дали треба и кога треба да го користат своето граѓанско право да излезат на демократски избори. Јас мислам дека примерот на Кондово може да нè доведе до една ситуација, навистина, да добиеме една изборна единица во која што нема повеќе никој да сака да излезе да го пушти својот глас. Тоа би било, дефинитивно, погубно и катастрофа за демократскиот живот во Македонија. Мислам дека, навистина, е крајно време со најголема совест сите да се соочиме со одговорностите што ги носиме.

Повторно ќе се навратам околу доминантните политички партии, нив пак ќе ги спомнам на Македонската политичка сцена.

Демократската алтернатива, веројатно, беше меѓу првите што обрна внимание на јавноста околу тоа што значи партизацијата не само на државата, туку во еден поширок поим партизација на целото општество. Затоа што партизација на државата секогаш се поврзува, нормално, со партиите на власт и ние, со таква една ситуација, имавме можност да се соочиме сигурно наназад осум години. Тоа не е нова појава. Таа се уште е присутна. Беше промовирана од претходната власт и претходната власт не може да бега и да биде амнестирана од одговорноста за промовирање на таквите методи и таквото делување. Тоа практично доведе до една потполна поларизација во општеството.

Ние мора и треба да сносиме политичка одговорност, сите. Повторно велам најмоќните, најдоминантните политички партии што се сметаат за неприкосновени, што си даваат за право да носат епитети на државнотворни партии, на партии што имаат примат или имаат единствено право да бранат одредени национални интереси, политички итн., со што, комплетно, граѓанинот и опциите на онаа политичка средина која што го одразува граѓанскиот концепт, а под граѓански концепт, првенствено мислам грижа за добро, за општо добро на државата, значи за економскиот развој, за финансиските токови и почитување на правната држава, на законодавството итн., практично да се стават во сенка или на втор план. Значи, тие партии, ми се чини, покриени од преголемата желба и алчност, би рекол на партиите, на доминантните партии, на едните за што побрзо да се вратат на власт, на другите по секоја цена да ја одбранат власта, ми се чини дека интересот на граѓаните, практично на народот се најде потполно на маргините занемарен и фрлен. Нема политичка сила и силен политички субјект кој може да опстои ако не води, навистина, сметка, пред се, за интересите на граѓаните и за општото добро на заедницата.

Веќе дојдовме во атмосфера никој да не размислува за тие релации. Се создадоа робови, се поларизираше комплетно и се партизираше општеството. Таква атмосфера се подгрева и се засилува од доминантните политички партии и неминовно се доаѓа до вакви несакани, навистина крајно, крајно, крајно трагични последици по демократскиот живот на Републиката.

Политичката култура, ми се чини дека за време на изборите беше под секое достоинство, би рекол под секоја минимална свест за политичко делување и дејствување, што е поразително. Затоа што политичката култура, пред се, треба да ја негуваат припадниците на политичките партии. Реториката што беше застапена е погубна и таа до тој степен ја труе средината, до тој степен го разјадува граѓанското ткиво внатре, што мислам дека сериозно, практично, да го доведе опстојувањето на демократскиот систем, што се уште е кревок, во нашата Република.

И, нема бегане од одговорноста. Ние можеме да говориме за комплетна одговорност, меѓутоа основните принципи се нарушени. Основните принципи. Ми се

чини дека никој нема право, ниту кредибилитет да делува во такви насоки. Никој. Ниту партиите што беа на власт и што се толку нетрпеливи повторно да дојдат на власт, ниту партиите што се на власт по секоја цена сакаат да ја задржат власта, па дури да се работи и за нерегуларности, фалсификати, крадења итн. Значи, политичката сцена е до тој степен затруена што сите се подготвени на таков чин. Што е катастрофа. Сите се подготвени. Никој не може да биде амнестиран од такво работење.

Дозволивме, со појавата на ракетарство во политиката, практично не знам сега, некои политички партии тие луѓе ги нарекуваат активисти. Практично се работи за платеници. Политичките партии дозволивме да користат платеници во остварување на своите платенички цели, што е својствено, единствено за мафијата. И ние, на тој начин, влегуваме во многу опасен простор на создавање, практично на една политичка Коза Ностра во државата за остварување на своите политички цели. Нема политичка партија што ќе гради своја иднина и свој просперитет врз такви методи. А, никој не може да оспори дека тие методи не се применуваат. Тие се применувани. И тоа не се применувани само овие избори, туку се применувани на изборите наназад осум години.

Меѓутоа, се сеќавам сега на претседателските избори кога беа. Тогаш исто така се обидовме да обрнеме внимание на јавноста дека се работи за нерегуларности, дека се работи за можен фалсификат итн. Тогаш опозицијата колку што се сеќавам на првиот изборен круг и воопшто не сакаше да реагира, затоа што директно не беа погодени нивните интереси. Значи, немаше доблест да го достигне високиот принцип, туку на принципот на "неверен Тома" во моментот тоа беше одбивано, се до оној момент додека самата не се соочи и виде дека навистина се работи за нерегуларности. После тоа го крена својот глас.

Значи, имаме недостаток на чувство за високи принципи. Тоа е така. ние не навлегуваме и не сакаме да навлеземе конкретно околу тоа кој, во кои прилики употребувал какви Методи. Значи, не се работи за, би рекол, тенденција ние да изигруваме истражни органи, да судиме итн. Меѓутоа има евидентни работи. Не може политичките партии да се впуштаат

како во една атмосфера, би рекол на "Дивиот Запад", на "Тунстоун", на банди практично што ќе крстарат низ Земјата за да ги остварат своите цели. За што Се работи? Се работи за банди, за Џеси Џејмс, на Били Кид итн. Кој може да најде оправдување на самите избори да Се употребува оружје. Кога се работи за платеници, а ги користат политичките партии, многу е Тешко да Се направи дистингција, разлика кој делувал, кога доделувал, како пукал, зошто пукал итн.

СТОЛЕ ПОПОВ:(продолжение)

Тоа е на секого јасно, а јас мислам дека дури и на децата им е јасно. Кога вие имате платеник, платеникот ќе делува во секоја населба. Значи, може да делува и од страната на едните и од страната на другите и да биде подметнат итн. Ние веќе еднаш предложивме дека би сакале да дојдеме во ситуација, колку што може да се објективизира вака настанатата непријатна ситуација. За таа цел понудивме формирање на анкетна комисија. Колку ќе може и колку ќе има сила да се објективизираат тие работи, ние навистина би сакале, треба да се разговара, треба да се бара и да се лоцира конкретна одговорност на сите инволвирани, почнувајќи од државните органи, преку делување на политичките партии и навистина да успееме да извлечеме едно позитивно искуство во целата оваа работа. Мислам, дека оваа работа, практично не може да помине без конкретни утврдувања на конкретна политичка одговорност и без конкретни консеквенци. Овој пат, навистина, треба да се понесат конкретни одговорности и консеквенци. Мислам дека Собранието мора да инсистира, оваа работа да се дотера до крај. Затоа што, не вредат ниедни избори, колку еден човечки живот.

Мислам дека крајно време е да настане политичко отрезнување кај сите, со нагласена политичка свест за насоките на делување, да бидат осудени и да понесат конкретна одговорност сите кои што биле инволвирани во овие неправилности, нерегуларности, фалсификати итн. и да понесат конкретна, политичка и секаква друга одговорност, каква што евентуално ќе биде утврдена.

САВО КЛИМОВСКИ:

Господине Попов, полека времето истекува и мислам дека треба да привршуваат.

СТОЛЕ ПОПОВ:

Малку е времето, но навистина би можел многу подолго да зборувам и би сакал да зборувам, меѓутоа, ако е тоа ограничено, јас не знам уште колку имам, но би сакал уште само да апелирам.

Навистина, да не се гледаат тесните интереси и да се свртиме кон општото добро, да се свртиме кон интересите на нацијата, на државата. Да се свртиме кон економскиот развој и тоа да биде единствена насока во која ќе делуваме. Нема амнестирање ни за партиите кои што се на власт, ниту за опозицијата. Опозицијата не може да се ослободи од одговорноста со психолошки ефект, би рекол, на една силна тортура и наметнување и преку медиумите. Медиумите се посебна приказна во Македонија. Во Македонија еднаш треба да кажеме јасно и гласно и ми се чини дека нема, кој нема да се согласи во Македонија не постојат слободни медиуми, постојат контролирани медиуми. Дали биле контролирани од страна на државата или биле контролирани од страна на политичките партии и моќници итн. Меѓутоа, медиумите се контролирани. И тие исто така носат свој дел од одговорноста. Опозицијата не може да се ослободи исто така од одговорноста за практично локални избори по секоја цена да ги издигне на еден вештачки начин на ниво да се биде или да не се биде, каде што ќе бидат користени сите материјалистички методи и од едната и од другата страна, да ги издигне на ниво на парламентарни избори. Тоа е доведување во заблуда, практично, и на јавноста, на граѓаните и никој го нема тоа право. Па, каде ќе беше демократска Европа, ако во сите земји во Европа сите локални избори беа издигнувани по секоја цена на ниво на парламентарни избори. Да се повикува на отпор, на бунт, да се етикетира итн. Тоа, од двете страни, ако вие веќе ја доведете политичката ситуација до една таква усвитеност и конфронтација, не може да се очекуваат други методи.

-Затоа, уште еднаш апелирам сите да бидеме свесни за политичката одговорност, пред се на партиите, на политичките субјекти. Ние сме тие кои што сме одговорни.

Понатаму, би ја поддржале секоја иницијатива и секоја идеја за промена на изборниот систем и да се надеваме дека со отрезнувањето и со зголемувањето на свеста, пред се, кај нас пратениците и политичките партии, дека понатаму ќе

делуваме, навистина во насока на доброто на народот и на граѓаните на оваа земја. Јас благодарам и со оглед на времето морам да престанам да зборувам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на пратеникот Стојан Попов во името на Демократска алтернатива што го изнесе својот став по ова прашање.

Уште ни остана г. пратеник Замир Дика, кој што во името на Демократската партија на Албанците, ќе го каже својот став, мислам ставот на партијата.

ЗАМИР ДИКА:

Господине претседателе, почитувани колеги, на 10 септември имавме локални избори и сите тие релевантни институции, кои по закон треба да ги оценат тие локални избори, исто така, наведувајќи ги различните мониторинзи од меѓународните институции, сметам дека, сепак, овие локални избори 2000 во Република Македонија се оценети, главно како успешни и како израз за определувањето на граѓанската волја. Сепак, ние денеска дискутираме за еден дел од тие локални избори, за некои немили случувања, кои нормално секој одговорен човек, политичар, пратеник, ќе ги осуди. И, ние како Демократска партија на Албанците, како пратеничка група ги осудуваме сите тие инциденти и апелираме до надлежните органи што побрзо да ги најдат виновниците и да ги стават пред лицето на судот, а да ве потсетам дека ние не сме судови.

Од некои дискусии овде се добива впечаток дека сме на судница и одредуваме нечија вина. Исто така, добивам чувство и еден од претходните говорници рече дека власта сака со насилie да дојде на власт. Мислам, не држи таа теза. Сигурно, дека опозицијата, со политичка борба сака да дојде на власт. Имаше многу испревртени тези, мислам дека тоа беше многу неискрено и неискрено е во вакви инциденти да се темпира и политички да се профитира. Зошто ова го кажувам?

Да се навратиме пред почетокот на кампањата на овие локални избори и опозицијата во таа борба за власт, мислам дека избрза и ги прогласи овие избори како референдум, како парламентарни избори, претседателски избори и локални избори. И, таа наметната атмосфера во таа кампања на опозицијата, според мене, многу

придонесе, и од другата страна да се добие таков одговор и политичките тензии тој месец нараснаа на едно ниво, на кои не треба да нараснат на едни локални избори во некоја демократска држава. Мислам дека тоа беше со цел што побрзо да се дојде на власт, бидејќи можеби имаат информации дека ако сега не дојдат на власт, после две години, сигурно дека нема да имаат шанса да дојдат на власт. Само така можам да ги интерпретирам овој начин на инпонирање во овие локални избори. Нешто, ми се чини, дека забораваме. Забораваме еден основен принцип на политичката теорија, а тоа е дека секоја политичка партија, со самиот чин на учество во избори, презема и одговорност. ДПА, мислам дека својата политичка одговорност ја направи максимално, освен ова декларативно оградување во сите тие места каде што имаше инциденти, сите ограноци на ДПА беа суспендирани и ставени координатори да продолжат со изборниот процес. Дали опозицијата има одговорност за овие инциденти, за кои ние зборуваме. Сигурно дека има. Мислам дека не е одговорност, да се избега од одговорноста за инцидентите, затоа што најлесно е друг да се окривува. Мислам дека поентата на инсистирањето во ова Собрание што побрзо меѓу двата круга на избори да се дискутира на оваа тема, сметам дека беше многу неодговорно. Не може да убедите ниеден овде пратеник од било која политичка партија, позиција, опозиција, да ги убедите граѓаните дека ние не сме одговорни, другите се одговорни за овие инциденти. Сега, го читам соопштението на МВР каде што пишува за инцидентите и пишува дека секаде таму каде што имале наоружани инциденти, сите актери биле вооружени, на пример. Мислам дека и ова е неодговорно да се зборува вака од оваа говорница. Многу подостоинствено би било да се признаат овие изборни резултати, и да се навратиме кон самите себеси, во нашите политички партии и тука, внатре да ги бараме причините за успехот или за неуспехот. Мислам дека тоа би било најодговорното ние како пратеници во овој највисок законодавен дом, би требало да постапиме според мене.

Што се однесува на Демократската партија на Албанците, сметам дека успеавме во текот на кампањата на нашите избирачи да им понудиме политичка опција. Мислам дека со една европска кампања успеавме

да навлеземе во секој дом на нашите избирачи каде што имавме кандидати и ги убедивме дека нашата опција за овие локални избори, за тие проблеми со инфраструктурата, ја имаме таа опција што може најоптимално да ги решава нивните проблеми. Низ целиот тек на кампањата не сакавме да дискутираме за теми што не се надлежни за локалните избори. И, сите анкети, испитувања, мислења од релевантни институции што даваат проценки за политичката моќ на една политичка партија, што се однесува до албанскиот блок на политички партии, се обединија. ДПА доби една огромна поддршка од нивните избирачи, доби мандат, за овие 4 години во тие општини, во многуте општини каде што живеат Албанците во мнозинство, доби мандат да ги води овие 4 години во тие нивни локални проблеми.

Но, што добивме од другата страна, од нашиот опонент. Прво, имавме една одбиена понуда за соработка. Имаше една многу конкретна понуда, иако сите показатели покажуваат дека ДПА ќе ги добие овие избори, сепак, поради тоа чувство на одговорност, ние понудивме една конкретна соработка, но тоа априори беше отфрлено. Сигурно дека тука тие треба да го дадат овој одговор зошто и каква стратегија беше тоа оваа конкретна понуда за соработка, да се отфрли на таков начин. Ке дадам еден пример, каде овде спомнувам случајот со Дебар. После инцидентот во Дебар имавме два изборни круга. Според сите оценки и од ОБСЕ и од меѓународните набљудувачи во Дебар, после инцидентот, се случија два изборни круга на фер и демократски избори и Дебар, кој важеше за бастион на ПДП, затоа што 10 години имаше градоначалник ПДП. Исто така, 8 години имаше пратеник во оваа изборна единица, ДПА со 1400 гласови на фер и демократски избори, ова одговорно го велам, пошто и ПДП има свој пратеник, па може тоа да го конфирмира. Со 1400 гласови, доби на овие избори. Кога ДПА на фер и демократски избори доби во Дебар во бастионот на ПДП, не сакам да зборувам за Тетово, за резултатите во Тетово, Гостивар и во другите општини. Значи, определбата на Албанците, поголем дел на Албанците за ДПА во овие локални избори, беше премногу очигледно.

ПДП, ми се чини, беше свесна дека ќе ги изгуби изборите. Тие имаа внатре свои партиски проблеми и сигурно требаше некое подолго време да помине, тие да

станат на нозе, да ја активираат својата инфраструктура и да се спремат, барем за идните парламентарни избори. Но, не знам од кој повод ПДП, знаејќи ја политичката моќ на ДПА, во овој момент не им преостана ништо друго, туку да ангажираат други средства, други методи да ја преокренат оваа политичка волја, што сметам дека исто така и тие се одговорни зошто нараснаа тензиите и кои во некои места дојдоа до таа мера што сите денеска ги осудуваме.

Ја разбираам борбата за власт, но по која цена тоа никако не можам да го сфатам. Ја читам информацијата на ПДП, но од мој аспект. Таа гласи вака: "Ова Собрание да анализира што не е во ред со Албанците, зошто тие не гласаа за ПДП". Дали вреди ние да побараме како политичка партија да се оценат изборите во западниот дел на Република Македонија, каде во мнозинство живеел Албанци, по таа цена тие Албанци да ги наметнуваме како фактор за дестабилизација во Република Македонија. Тие не знаат да гласаат, не знаат да организираат избори, не знаат како да ја изразат својата политичка волја. Значи, која е таа политичка одговорност од некои индивидуи да се оградат од националното, од етничкото, само да си дојдат на власт. Ако е тоа цената, да се оградиме како политичка партија од Албанците, за да дојдам на власт, еве јас овде пред сите кажувам дека, ќе дадам оставка, нека тие луѓе дојдат на мое место, ќе им дадеме по некоја столица, само да не се оградуваат од Албанците. Само да не ги презентираат Албанците како фактор за дестабилизација. Ве молам, според мене, тоа е премногу неодговорно. За што треба ние овде да дискутираме и каков ќе биде резултатот на оваа дискусија, јас тоа сакам да го сфатам. Мислам дека нашите последни зборови ќе бидат овие, да инсистираме како Собрание, во сите релевантни институции што се надлежни, овие инциденти, овие случувања, збиднувања, да ги откриваат, што побрзо да ги завршат тие процедури, на што ние од нив инсистираме.

ЗАМИР ДИКА: (продолжение)

Дури тогаш ќе ги анализираме, кога ќе излезат пред лицето на правдата и откако ќе се осудат да анализираме кој колку беше одговорен. Мислам дека тоа е наша одговорност како пратеници, да апелираме до тие институции што се релевантни, судството, МВР итн. Од друга страна,

наместо да искажеме искрено сочувство на тие фамилии кои имаат ранети и починати ...

СЕЈФЕДИН ХАРУНИ:

(дофрлање од место)

Сочувство на ранети не се искажува.

ЗАМИР ДИКА:

Според вас.

И наместо да придонесеме овие инциденти и овие немили случувања да ги ставиме во тој институционален терк, нормален терк, етички терк, а тоа е да почекаме надлежните институции да ги најдат тие што се виновни, да го најдат убиецот и дури тогаш ние да го изразиме нашето политичко убедување, а не овде кога уште не е фатен виновникот да лееме крокодилски солзи, затоа што до моментот додека не се осуди виновникот можеме и јас и вие да бидеме виновници за тоа убиство. Каде ви беа тие солзи, г-да, на тие починати и на тие мајки на починати во гостиварските настани, во тетовските настани кога вие бевте на власт? Зошто тогаш во овој Парламент не леевте солзи? Така ли ќе ги поделиме одговорностите? Вие што сте сега на власт, само вие сте виновни за да дојдеме ние на тоа пусто столче. Од овој аспект гледано, мислам дека тоа е неодговорно, ме радува тоа што мнозинството граѓани и на овие локални избори, па и во сите политички партии има премногу чесни морални луѓе што и сакаат добро на оваа држава, на својот народ, има премногу искреност во мнозинството и сигурно дека токму тие нема да останат на еден дел кој на ваков начин се бори за власт да надвлее. Во тоа бидете сигурни и не можеме ние да го обвинуваме народот дека не знае да гласа и да учествува на изборите. Народот е тој суд, граѓаните се тој суд и сите тие политички партии и претставниците на политичките партии кои неодговорно се однесуваа во оваа ситуација во овие маси, тие ќе бидат единствени кои ќе ги казнат-. Според мене овде имаше едно големо сценарио, сценарио на дел од СДСМ со еден мал дел Албанци ако не ги добиеме изборите барем да направиме една атмосфера на едно нетрпение, на страв, нетолеранција и со таа атмосфера ако е можно да дојдеме на власт. Таквата понуда на граѓаните на РМ на овој начин владејачките партии кои го наметнаа, соживотот кој на некои не им годи, наметнаа меѓуетничка толеранција, наметнаа интегрирање во европските институции, на некогаш му пречи. Јас ве убедувам сите и политичките партии од опозицијата дека столбовите на стабилноста на РМ и на економскиот просперитет на

нашите граѓани во РМ се токму овие столбови кои јас ги спомнав, значи меѓуетничката толеранција и интеграцијата во Европа. Ако ние како политички партии постојано удираме токму во овие столбови нема да изгуби ни власта, ни опозицијата нема да победи. Затоа, молам за одговорност и расправа за овие прашања.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на г-динот Замир Дика за образложението дадено во врска со овие информации.

Дами и г-да пратеници, ги молам сите пратеници да влезат во салата.

Сакам да дадам еден предлог околу кој барам да се изјасните.

Пред да отворам расправа кога секој ќе може да се пријави и да имаме рамноправен третман при пријавувањето, избришете го екранот до крај сакам дадам еден предлог. Имено, секој пратеник може да дискутира неограничено, но јас го давам предлогот само еднаш да дискутира неограничено, половина час, час, два часа, колку сака да дискутира без ограничување, ќе го слушаме но само еднаш. Имаме и деловничко право затоа, па затоа ве молам најнапред со гласање да се изјасниме кој е за овој мој предлог. На реплика имате право, два пати, три пати, пет пати итн. но само еднаш.

Предлогот го ставам на гласање.

(по гласањето)

Мојот предлог добил 56 гласа, со пет воздржани и шест против.

Отворам расправа.

Пријавувајте се нормално за збор, за да имаме листинг.

Во меѓувреме бидејќи имаме четири документи за проучување јас мислам еден час пауза ќе ни биде сосема доволно тоа да го прочитаме. Значи пауза ќе имаме некаде до 15,40 часот, а потоа ќе продолжиме со расправа по оној редослед по кој ќе го добиеме листингот.

Давам пауза од еден час.

(Пауза од 14,40 до 16,05 часот).

Ги молам пратениците да влезат во салата, поминаа веќе 15 минути, да не ме доведат во прашање да ја прекинам седницата.

Дами и г-да пратеници, продолжуваме со дискусија по првата точка од дневниот ред од 57-та седница.

За збор се јави г-динот пратеник Мерсел Биљали.

МЕРСЕЛ БИЉАЛИ:

Г-дине претседателе, дами и г-да пратеници, при моето излагање до крај ќе настојувам да се надминам себеси, со цел да не бидам пристрасен во моето искажување. Значи, ќе инсистирам до крај да бидам објективен како што сум убеден.

На почетокот да кажам дека моето лично убедување во однос за изборите е дека сме и бевме сведоци на одржување на избори кои претставуваат повеќе од катастрофа, исто така со катастрофални последици за нас, така што во блиска иднина ќе бидеме сведоци на цехот кој треба да се плати за таквите избори. Тој ден, почитувани пратеници, според моето убедување, значеше изведување на пуч против демократијата, против граѓаните, против слободата и правата на граѓаните и конечно против нивниот живот. Тој ден, дами и г-да пратеници, во буквална смисла, се работеше за класична окупација на 90% од гласачките места во западна Македонија. Тој ден, на најодговорен начин, најодговорно тврдам дека имавме суспендирање на демократијата, суспендирање на правната држава, суспендирање на правата и слободите на граѓаните. Не е доволно да се каже од оваа говорница дека сепак нешто е направено во тој правец во смисла на одговорноста од самиот факт што една партија суспендирала неколку ограноци кои воопшто реално и немале никаква врска со тоа што се случи за време на изборите од причина што се докажало дека се тие криминални структури, банди, платени криминалци кои беа дирижирани од самиот врв, најмалку може да биде во прашање одговорноста на една партија.

Сценариото се одвиваше во три фази. Првата фаза беше да се ориентираат луѓето со притисоци, закани итн. да гласаат за една опција.

Втората фаза беше да се пристапи кон директни закани со оружје итн.

И третата фаза значеше тотална окупација на гласачките места, што значи влегување на криминалци и банди во избирачките места и исфрлување од тие места на другите членови на избирачкиот одбор итн.

Барем јас, колку и да сум прочитал во литературата и историјата, верувајте дека никаде не сум нашол такво нешто да се случи во историјата на демократијата, па дури тоа не го направиле ни најпознати диктатори од калибарот на Милошевиќ, Садам Хусеин итн. Ние бевме сведоци еден

диктатор по кој меѓународната заедница фрлаше дрвја и камења со декади, тој многу на либерален начин ја отстапи власта без никакви жртви.

Од друга страна, Меѓународната заедница стравуваше за изборите во Албанија. Меѓутоа, се докажа дека власта ако сака, ако е одговорна може да одржи и те како добри избори. Значи, ние практично сме како држава во овој регион сосема на дно и веројатно за тоа ќе носиме последици.

Нам ни се случи објективно класична диктатура и тоа не само во сегментот на изборите, туку и во повеќе клучни сегменти кои ја сочинуваат демократија како процес, како што се медиумите, партизацијата на државата, криминализацијата на политиката, криминализацијата на главните институции на власта и поддршка на организираниот криминал. За жал, сега веќе можеме да констатираме дека криминалот е над интересите на граѓаните и дека тој криминал, тој истиот криминал е во состојба да диктира политика и да диктира интереси на граѓаните. Тој криминал веќе ги узурпира правата и слободите на граѓаните. Изгледа дека тој криминал веќе и одлучува за нивната судбина, односно судбина на граѓаните.

Што е со правната држава?

Според мене, правната држава која има за цел пред се да ги штити граѓаните, да одржува ред и дисциплина, да почитува процедура, таа веќе е изумрен поим од причина што како надомест за тоа веќе имаме тоталитаризам, веќе имаме диктатура која во себе ангажира и сегмент на тероризам. Тоа е кога бандите и криминалците се поважни од законите, тоа е кога бандите и криминалците се поважни од основните морални норми, тоа е кога бандите и криминалците се поважни од човечкиот живот. И тука секој може да си постави прашање за логиката на постоењето на изборите. Се поставува прашањето зошто служат овие избори. Дали овие избори служат за да се врши одредена контрола од страна на граѓаните, па до смена на власта или служи со посредство на криминалните структури да се одржуваат претставниците на тој криминал во власта. Ваквите избори на кои бевме сведоци фактички значат дека изборите се механизам кои со посредство на криминалци една структура како претставник на криминалот настојува да остане и да ја зачува власта. Тоа е опасно не само за демократските процеси во државата, тоа е опасно не само за луѓето

граѓаните итн, тоа е опасно и за животот на луѓето, граѓаните, нашите деца итн.

Верувајте дека според некои важни аналитичари, вака како што течат работите, ние веќе имаме сериозни индикации дека сме на пат кон граѓанска војна. Некои искажувања изнесени од некои структури дека треба да се изнајде решение во однос на една национална и етничка структура, да ги оставиме другите кои не се зрели и немаат доволен степен на политичка и демократска култура се покажаа како неточни и погрешни. Имено, илузорно е во Македонија да се изгради демократија ако таа не се изгради на целата нејзина територија, ако тоа не го чувствуваат сите граѓани. Не е возможно во една структура да имате криминални избори, а во друга да имате фер избори и во втората рунда, ако тоа го докажат.

Реков на 90% од избирачките места, почитувајќи ги тие 10% луѓето претставници на другите партии буквално беа исфрлани од гласачките места или пак беа задржани со присила за да ги потпишат записниците кои се докажа дека во голем број беа фалсификувани, Ако е така, да направиме нешто што можеби одговара на таа логика. Тогаш да си одиме сите ние дома, па да ги оставиме криминалците и нивните диригенти да вршат избори и тука на овие седишта да ги гледаме и да ги видиме криминалните претставници или претставниците на криминалот, бидејќи таа логика води кон овој правец.

Да се разбереме, воопшто немам против тие чесни гласови кои беа дадени за ДПА или за друга партија. Верувајте дека гласот даден од граѓанин за ДПА за мене претставува света работа, па би требало за тој претставник или учесник на ДПА гласот даден за друга партија ПДП итн. да претставува чест. Меѓутоа, верувајте дека тој ден воопшто немавме гласање во тој дел на РМ. Затоа, неслучајно во нашите заклучоци ние бараме овој дом, оваа структура да констатира дека реално не сме имале избори пред се поради опстанокот на оваа држава, овие граѓани и мирот во овие средини.

Во разговори до повеќе дипломати со кои имав можност да зборувам, во голем дел тие одлично ја познаваат состојбата и знаат да го дешифрираат ова што се случува кај нас со мали исклучоци од одделни дипломати кои не се во состојба да прават разлика меѓу тоа што е фер гласање и што е гласање во посредство на криминалци, банди итн. Често тој мал број дипломати се подготвени да размислуваат

во насока дека се работи за Балкан, за средина која недоволно политички и демократски е зрела и затоа спонтано се случуваат овие работи. Значи, практично во некоја мерка тие го обвинуваат народот, кој нема врска. Јас сум сигурен дека овој пат, посебно овој пат граѓаните беа подготвени дури со еден спортски дух да излегуваат на гласање, за разлика од пред четири-пет години кога можело да се случи двајца пријатели да се скараат заради тоа што еден гласал за една партија, другиот за друга. Овој пат не беше така. Двајца пријатели, да гласаат за различни партии, да се шегуваат итн. Значи, кај луѓето кај граѓаните, кај народот владееше еден спортски дух за гласање за фер и демократски избори. Значи, прашањето воопшто не е во тоа дали луѓето се свесни за еден нормален стандард кој може да се нарече фер и демократски избори, дури, не се работи за криминалци и банди кои учествуваат на тие гласачки места, затоа што тие криминалци и банди, ако не ги финансираат, ако не им дават пари нема шанси да ги ставите на располагање за да можат да вршат такви работи.

Значи, тука останува последното, значи не е прашањето за граѓаните, не е прашање за криминалните структури и банди, ако не ги финансираат, туку е прашање на врвот на таа структура која презела таква одговорност тие банди да ги финансира за да ги стави во употреба се поставува прашањето зошто тој ден или тие денови понатаму мора да се тероризираат граѓаните поради нешто што е неутуѓиво право како што се изборите. И тука одговорот изгледа е даден, јас само ќе дополнам. Некој сакаше да си го чува образот на г-динот премиер, даден за фамозните 10%. Секако, за да се спаси тој образ треба да гинат луѓето, да се убиваат, да се даваат огромни пари криминалците да се стават во употреба, движење итн. Значи, некој си земал за право себеси да се стави во улога на слуга каде наредбодавачот или газдата ќе дава наредба а слугата ќе ја изврши. Можете да замислите кој има улога на газда, наредбодавач и кој има улога на слуга. Поинаку кажано, слугата ако не слуша веројатно газдата ќе му ги пресече сите канали на шверцот, криминалот итн.

Исто така, се поставува едно важно прашање зошто по секоја една структура сака да биде победник, па било и за локални избори, па дури и по цена бандите или криминалците да ги поразат граѓаните. Од самиот факт што по секоја цена, дури и по таква цена некој избира да ги добие

изборите, значи работата до крај е сомнителна. Значи, треба да се заштити некој многу важен интерес, пред се тоа е интерес на групата на оние кои се учесници во власта. Значи, треба да заштити некои пари, интереси, криминал итн. Друга логика јас не знам и можете, ако вие знаете, да ме убедите дека не е така. Значи, тука е интерес на мафијата, криминалот, контролата над тој криминал итн.

Друго прашање што може да се постави што е многу важно и жалам што министерот за внатрешни работи не е тука. Се случи трагедијата во Кондово, сега и во Охрид. Барем за првиот случај немаме преземање на законски мерки, притворање на луѓето кои се осомничени за убиството. Наспроти сите искажувања од повеќе очевидци кои кажуваат дека во тие престрелки учествувале телохранители и возачи на министри и заменици на министри, изгледа целиот свет знае по име и презиме кои се тие луѓе, излага се шетаат слободно по Скопје, само МВР не знае кои се тие луѓе. И тука може секој да извлече заклучок. Значи, МВР се плаши да ги притвори тие луѓе од причина што тие ќе ја кажат вистината. Меѓутоа, налогот за преземање такво дејство е дадено токму од претставниците на власта, МВР и партиите итн. Значи, имаме тешка злоупотреба на најважни институции за безбедноста на граѓаните, освен другите институции како што се органата на управата, јавни претпријатија, социјални фондови, како и училишта итн.

Ние мораме да се соочиме со една состојба која мислам дека ќе следи во идните месеци, а тие ќе бидат санкции необјавени санкции против РМ, тоа значи првенствено против власта, а не знам како воопшто некој, ако има нормално резонирање, политичко резонирање може да доведува до таква состојба, кога имаме такви промени во Србија, која очигледно во иднина ќе биде омилено дете на Запад а Македонија која служела досега како логистика за одделни дејства практично ќе остане периферија и при таква позиција на периферија презема такви дејствија кои ќе бидат многу штетни за неа.

МЕРСЕЛ БИЉАЛИ: (Продолжение)

За време на изборите, а и пред тоа, па и сега, па и после тоа ние сме сведоци на тешка манипулација со средствата за јавно информирање, односно медиумите, првенствено Македонската радио телевизија, таканаречениот независен "факти" и "Флака". И замислете безумието отиде толку далеку што и трагичниот случај од Кондово не беше

објавен во овие средства за јавно информирање. Тоа го објавија Сител, А-1, Канал -5, Телма, па дури и СИ-ЕН-ЕН и не знам кој ја објавија таа вест, а овие средства за јавно информирање не нашле за сходно дека треба да се објави таа вест. Кој им даде налог тоа нешто да го направат? Веројатно би требало да се одговори на ова прашање. Дури после тоа, после настанот во Кондово излегоа факти со еден коментар каде кажува дека жртвите во Кондово не би требало да се политизираат, тие не претставуваат ништо како прашање за политиката. Но, со таа работа би требало да е занимаваат лекарите. Јас се прашувам кое е нивото на моралното чувство, на моралната одговорност на тие луѓе. Па замислете тоа да им се случило на нив лично, или на нивните деца, па ќе поставуваме прашање дали тоа е прашање само на лекарите, или на структурите кои стојат позади тоа.

И на крајот да кажам збор два во врска со тврдењата дека политичката репрезентација моментално ја уживаат подршката од западните структури. Верувајте со тие структури со кои јас разговарам, немам такво убедување, иако тие дале огромна подршка, меѓутоа изгледа таа карта веќе е истрошена, тој кредит изгледа до крај е истрошен. Еден дипломат ми кажа, ваквото прашање кое го поставувате Вие, некако не е во ред, бидејќи ние не можеме да дадеме подршка на структура која се служи со неконтролиран криминал, која се служи дури и со тероризам за да ја зачува власта и т.н. И со тоа мислам дека е завршено.

Меѓутоа јас се плашам дека се ова ако не се смени, ако не се запре веројатно ќе заврши во пекол, така во пекол ние сите ќе завршиме и како држава и како граѓани. Затоа јас мислам дека кај секој од нас ќе проработи свеста и совеста нешто да направиме додека не биде доцна, бидејќи никој не видел прогрес со расипана структура, односно криминална структура. Па најмалку имаме ние како држава да видиме нешто корисно со таквата структура.

Во мојата изборна единица во Чегране имавме таква состојба каде и механизмите комплетни за спроведување на изборите беа во служба на владејачката партија. Ние ги имаме и документите кога двајца претседатели од избирачките одбори кои беа од ДПА беа многу фер. Дури едниот писмено даде изјава и кажа дека: не сакам да бидам соучесник на вакви избори. И си замина дома оставајќи комплетен документ за тоа. После тоа претседателот на

изборната комисија судија за кој веројатно би требало да расправа, да води сметка сега и Судскиот совет кој дели правда, за жал повеќе дели неправда, си најде за сходно без оглед на тоа што компетентни лица констатираа дека гласачкото место е затворено, двете гласачки места да ги прогласи за валидни. Тоа е катастрофа. И за ова постои документација и не знам што ќе правиме понатаму.

На крајот предлагам за да се ублажи малку оваа состојба од причини што нема шанси да се елиминира како состојба, прво да си поднесат оставки министрите на најважните ресори за спроведување на изборите, да се покрене судска постапка против луѓево кои беа директно вмешани од причина што мешање во изборите е кривично дело, а дури имавме закани, убиства и т.н. трето, да имаме заклучок од тука дека се неопходни законски промени не само за законот за локални избори, туку комплетно законодавство кое се однесува на целокупните избори во нашата држава.

САВО КЛИМОВСКИ:

Му благодарам на г-динот Мерсел Биљали.

Процедурална забелешка има г-динот Миланчо Черкезов.

МИЛАНЧО ЧЕРКЕЗОВ:

Почитуван претседателе, дами и господа пратеници, имам забелешка на денешниот тек на седницата во име на пратеничката група на ВМРО Вистинска Македонска реформска Опција. Вие почитуван претседателе на почетокот на денешната седница рековте дека денеска на седницата ќе имаме присуство на претставници на Владата на Република Македонија. Тоа е субјект кој директно влијаеше на темата за која што денеска ние расправаме. Можат и камерите да покажат и македонската јавност да види дека претставници на Владата имавме само десетина, петнаесет минути, ние расправаме денеска и тие да ја слушнат пораката на граѓанинот односно преку народните пратеници. Останува народната поговорка: "Кучињата лаат, караванот си оди".

САВО КЛИМОВСКИ:

Г-дине Черкезов, вашата забелешка е на место меѓутоа мое беше на почетокот да ги поканам да дојдат. Тие имаат и тековни обврски и министрите и т.н., но не сакам да ги оправдувам, можеа да испратат свои заменици, можеа да испратат некои луѓе кои што ќе бидат присутни овде. И јас од ова место ги повикувам да присуствуваат, освен ви велам Јавниот обвинител кој што

како што гледате и во материјалите службено се извини и не може да присуствува, има големо советување и разговори со неговиот колега од Албанија во Струга. А инаку другите повикани субјекти секако еве, од овој момент ќе ги повикам да дојдат и ако не можат лично тие да дојдат, барем вторите луѓе да бидат присутни овде.

МИЛАНЧО ЧЕРКЕЗОВ:

Би било добро да се прекине седницата додека не дојдат претставници на Владата и да бидат присутни во салата.

САВО КЛИМОВСКИ:

Тоа би значело навистина одолговлекување. Мислев дека ние би требало да ги повикаме, еве сега јавно да ги повикаме и да причекаме да дојдат, а ние да си ја водиме расправата. Тоа не води кон ефикасно извршување на работата, но еве, јас ги повикувам претставниците на Владата да присуствуваат на седницата.

Има збор г-динот Мухамед Таири.

МУХАМЕД ТАИРИ:

Јас го разбираам колегата Мерсел Биљали дека е загрижен што неговата партија изгуби во неговото родно село, или општина Чегране. Но, тоа што искажа за таа општина тука нема ништо вистина. За тие бомби што ги спомнуваше и криминалци баш во таа општина немаше никаков екцес, ниту ништо. Изборите поминаа на најдемократски начин, тамо беше една кутија во едно изборно место земена од активистите на ПДП. Не се согласувам со колегата дека во таа општина имало екцеси, а тој е загрижен дека лидерот од нивната партија потекнува од истата општина па има обврска кон тоа да каже нешто.

СЕЈФЕДИН ХАРУНИ:

Г-дине претседателе, овде во салава се само пратениците. Во салата се присутни само пратениците на Собранието на Република Македонија. Денеска заседаваме по итна седница побарана од СДСМ, од ПДП. Сега ние со кого расправаме тука? Тука се сите оние кои што учествуваа во изборите. Само нарачателите на недемократското однесување не се тука. Сега со кого ние расправаме? Јас се придружувам кон мислењето на Черкезов, се додека немаме членови од Влада тука оваа расправа да се прекине. Не смее да се игнорира.

САВО КЛИМОВСКИ:

Се сложувам со Вас и реков дека ги повикав да дојдат. Ако не дојдат за половина час, ќе ја прекинам седницата во една таква ситуација.

СЕЈФЕДИН ХАРУНИ:

Имаме нивна Информација, член од Влада немаме. Имаме четири информации тука, а членови од Влада немаме.

САВО КЛИМОВСКИ:

Еве, јавно ги повикувам претставниците на Владата да дојдат.

СЕЈФЕДИН ХАРУНИ:

Собранието да се игнорира од нив на ваков начин не би се согласил.

ГОРЃИ КОТЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници, ние денес на дневен ред имаме три информации од три пратенички групи и расправаме заедно како една единствена информација. не расправаме за Информација на Влада, или на некој орган, или институција од државата. Ве молам, присуството би требало да биде и може да присуствуваат дел од овие институции на Владата, меѓутоа ние расправата треба да ја водиме и немојте да инсистирате за прекин на седницата бидејќи таа се одвива по информациите што Вие ги предложивте и ние ги прифативме. Тоа е моетовидување.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ние расправата ја водиме заради јавноста, ние расправата ја водиме заради граѓаните, не заради Владата. Во однос на Владата ако оцениме дека треба да одговара Владата, или некој член на Влада, или некој друг, ние ќе го дадеме судот, дали бил присутен, или не бил присутен, не е тоа битно. Битно е што овде расправата ја водиме главно заради граѓаните и заради јавноста. Но, се сложувам дека е потребно да бидат присутни и претставници на Владата. Јас ги повикувам да дојдоа но тоа не пречи ние да ја водиме расправата. Според тоа, не е битно дали некој помошник, или потсекретар или заменик ќе биде присутен овде, па Вие мислите дека Владата е присутна. Битно е што граѓаните нас не слушаат. И ние ова го правиме токму заради граѓаните. Затоа да не ја прекинуваме расправата, граѓаните очекуваат како ние ќе се произнесеме по овие прашања. Ова е наша Информација, мислам Информација поднесена од пратеници и токму заради тоа да ја водиме расправата и да одиме понатаму.

Г-динот Насер Зибири има процедурална забелешка.

НАСЕР ЗИБЕРИ:

Г-дине претседателе со сиот почит и респект, меѓутоа апсолутно не се согласувам со Вашата констатација дека ние расправата

ја водиме само заради јавноста. Тоа е едната димензија на нашата расправа. Онаа клучната можеби, битната, најзначајната, ние да му се обратиме на органот кој е надлежен за спроведување на изборите. Тие органи треба да ги слушаат нашите забелешки па и обвинувања кои ги имаме спрема нив за стореното, или не стореното. Ние сме Собрание на република Македонија кое во исто време избира и разрешува Влада, ние сме Собрание кое вршме политичка контрола над работата на таа Влада. Сите наши забелешки во прв план се однесуваат на таа Влада, односно членови на таа Влада. Јас апсолутно се согласувам со Вас да бидат повикани и да присуствуваат, но немојте да ја игнорирате димензијата на политичката порака на оваа расправа кон Владата на Република Македонија.

САВО КЛИМОВСКИ:

Немам никаква намера да ја омаловажам пораката. Повикани се претставниците на Владата, верувам дека ќе дојдат и не гледаат тие впрочем во овој период, сигурно ќе дојдат. Ние да ја продолжиме расправата.

Има збор г-динот Златко Стојменов.

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ:

Јас навистина ќе бидам краток, сакам да кажам нешто што остана некажано во оваа процедурална забелешка од колегите пратеници. Имено се заборави на еден многу важен фактор за оваа седница, а тоа е дека оваа седница денес е вонредна седница. Самиот начин на закажување значи ние имавме закажано редовна седница, оваа е вонредна седница. Самото значење и начинот на закажување го покажува значењето на вака закажаната седница, сериозноста на седницата и сериозноста на настаните. Така што во прилог на подршка да се продолжи со дискусијата, меѓутоа и дека мораше за мене највисоките претставници на министерствата кои се повикани, посебно Министерството за внатрешни работи, оние кои треба да ги спроведат заклучоците од дадените информации, бидејќи сите информации имаат заклучоци, требаше да бидат присутни на оваа седница и треба барем во продолжението да бидат присутни.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ги повикавме, па ќе видиме понатаму.

Има збор г-динот Филип Петровски.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Денеска расправаме по барање на опозицијата за повеќе потточни кои се врзани за локалните избори што се одржаа, односно што се одржуваат во Македонија 2000 година. И тоа прашање е прилично интересно, затоа што се случија низа настани кои што сметам како Собрание треба да им дадеме свој коментар, односно како Собрание треба да се произнесе за нив. Токму во таа насока јас би сакал да дискутирам, односно да дадам свое лично видување на некои состојби да дадам свој личен коментар кој што Ве молам во главно да го сметате како личен став. Меѓутоа во исто време и да не заборавиме дека сум пратеник на ВМРО-ДПМНЕ Меѓутоа, не по секоја цена да ме разберете како нечиј колега, или како некој што стана некогаш да брани по секоја цена, туку како човек кој Ви соопштува личен став, нормално доколку можете.

Прво, би тргнал од расправата што ја имавме на Комисијата за заштита на човекови права и слободи, бидејќи денеска на дневен ред се наоѓа и Предлог декларација за осуда на секаков вид на загрозување на личниот интегритет и безбедност на пратениците. Сметам дека како еден од предлагачи, затоа што денеска се придружив на таа декларација како член на таа Комисија треба да дадам свое видување и мислам дека треба да дадам исто така свое размислување за генезата на некои работи како тргнаа и до каде денеска стигнаа, нормално од моја гледна точка.

Ние како Комисија дојдовме до оваа декларација, мислам дека не е ништо спорно затоа што расправавме по неа долго време, дека не е воопшто спорно да се предложи, сите вие ја имате. Меѓутоа кои беа моите мотиви да се приклучам согласно ова што го имаме денеска како расправа во Собранието. Тоа го зборував и на Комисијата, мислам дека нема да биде лошо малку да се потсетиме на некои моменти за да биде малку појасно пред македонската јавност што сака да се каже и со декларацијата, односно какви се нашите ставови по овие прашања и моите. Морам да Ви кажам дека историјата на несигурноста, или на нападите на пратениците не почнуваат со проблемот што го имаа тие пратеници од ВМРО-ВМРО.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ: (продолжение)

Имаше некои претходни случувања кои јасно укажаа што ќе се случува во Македонија во наредните години, во наредните месеци, без разлика кој ја

практикува власта, без разлика кој е во позиција кој е во опозиција.

Имаше ситуација минатата година, пред претседателските избори кога јас бев нападнат па тоа беше дочекано на нож од опозиционите новинари, ќе си земам за право да ги наречам такви, па случајот беше злоупотребен за политички маркетинг и на крај не добивме ништо од тоа. После тоа имавме ситуација, како зла игра на судбината. Тоа им се случи на неколку пратеници од СДСМ, а тогаш имавме веќе голема галама во јавноста, како не знам што да се случило. Јас сочувствувам со тие пратеници, меѓутоа не беа тие први кои имаа таква проблематична ситуација и затоа мислам дека самата позиција на заземање на двоен аршин во една ситуација нас денес не доведе да имаме проблем со безбедноста на пратениците па да мораме да предлагаме декларации во Собранието, кој декларации ќе не водат во насока да се обвинуваме едни со други, а во крајна линија, нормално, опозицијата да гледа да ги искористи да ја нападне власта. Мислам дека треба да се напушти таа политика на двоен аршин и политика на пресилно заземање на субјективни ставови од проста причина што таа не доведе до ништо добро. Така, да се заземеше една позиција при првиот напад на пратеник, ова Собрание да реагираше жестоко, без разлика што јас сум пратеник од позиција, што ја поддржува Владата, Собранието да реагираше жестоко, мислам дека ќе имавме една ситуација кога некои работи ќе се поставеа на некои многу појасни основи и денес немаше да имаме такви проблеми. Така да опозицијата ако беше исправна во своите напори да ги заштити пратениците, зборувам првенствено за досегашната позиција, требаше да настапува уште поодамна. Тоа не се случи и еве денес до кај дојдовме. Нормално, претпоставувам дека претходниот Парламент немаше потреба од нешто такво затоа што сите пратеници ја поддржуваа власта, немаше опозиција и едноставно, да не ширам многу, понатаму немаше демократија. Но тоа е прашање на оценка. Во тој правец мислам дека има потреба да ја поддржиме, како прв дел од мојата дискусија, да ја поддржиме оваа декларација. Се надевам дека оваа декларација ако денес доволно јасно говориме во Собранието, де надевам дека со ваквата декларација ќе се застане конечно на патот односно ќе се обезбедат пратениците и нивниот личен интегритет

понатаму во вршењето на нивните парламентарни обврски. Се надевам дека тоа е правото решение. Не знам политичките елити како размислуваат да се справат со политичките неистомисленици. Меѓутоа досега јасно е дека, ако тргнам од мојот случај, а верувајте сигурен сум дека не беа тоа приврзаници на ВМРО-ДПМНЕ кој го предизвикаа случајот со мене, не сакам да зборувам во детали, тоа не е единствен случај, мене постојано ми се повторуваа такви ситуации. Едноставно мислам дека треба да се надминеме себеси, да ги надминеме малку политичките бои, како што реков субјективизмот и да зборуваме како пратеници кои треба да го заштитат својот дом, односно да го заштитат легитимитетот на народот, барем јас така ја разбираам функцијата на Парламентот и неговото функционирање. За тоа јас еве ќе ја поддржам оваа декларација, без разлика што не се согласувам со образложението, јас му кажав на претседателот Тито Петковски дека ќе ја поддржам декларацијата, воена не гледам ништо спорно, меѓутоа гледам многу спорно во образложението во кое едноставно е наведено дека ги имаме предвид настаните кои се поврзани со локалните избори 2000 и интегритетот и безбедноста на пратениците кои се припадници на ВМРО-ВМРО. Мислам дека треба да бидеме чесни да се потсетиме на дискусијата, разговаравме за сите примери и како помирија се согласивме дека ќе предложиме декларација на Собранието која ја поддржуваат пратеници кои се припадници на повеќе различни пратенички групи и едноставно декларација која ќе ги има предвид и ќе ги опфати сите настани кои се случиле, меѓутоа и кои што можеби ќе се случат. Ако бидеме доволно единствени како пратеници, мислам дека ќе има некаков ефект. Во спротивно ќе имаме и понатаму единствено политички маркетинг кој нема да се толкува на никој друг начин освен како хранење на екстремните, радикалните струи и на активистите кои имаат потреба и на тој начин да се врзуваат за партијата, а знаеме дека такви во Македонија има многу, во сите партии, не опонирам само на опозицијата. Токму во тој правец сакам да кажам дека јас никој во оваа сала не чувствувам за непријател. Имаме политички опоненти, има луѓе со кои не се согласувам како ја практикуваат политиката. Денес ќе се обидам некои тези да ги оспорам и на некои пратеници ќе им

поставам многу директни прашања па согласно својата доблест, согласно своето гледање на работите, нека одлучат дали треба да одговорат, дали ќе дадат свое мислење и дали се во право со своите тези, односно, дали ќе можат да ги разнишаат тезите кои сакам јас денес да ги поставам. Меѓутоа тоа не значи дека јас ќе одам на тоа да крвам тензија, затоа што нема зошто да се крева тензија, нема зошто да се оспорува демократското право да се дискутира по било која точка посебно во Собранието. За тоа, исто така навраќајќи се на комисијата мојот став беше да се расправа и да се отворат сите прашања. Впрочем мислам дека тоа е дефиниција на Парламентот да ги вкрстиме спротивставените ставови, да и понудиме на македонската јавност размислувања, па таа нека избира каде ќе ја даде својата доверба, каде ќе го даде својот глас. Но тоа може да се направи многу покултурно без кревање на тензија и мислам дека некои вжештени глави треба да се оладат. Има во Собранието такви.

Сега ќе се вратам на локалните избори па после ќе дојдам до случајот Охрид.

Јас мислам, барем јас така ги сфаќам локалните избори, сум учествувал во два круга на локални избори во 1996 и во 2000 година, во 1990 година бев премногу млад за да учествувам.

По дефиниција, кога станува збор за локални избори, ние расправавме за тоа кој ќе ја организира општината инфраструктурно, кој ќе го олесни животот на граѓаните на локално ниво, кој ќе им направи да се чувствуваат дека живеат во почиста средина, кој ќе им обезбеди вода за пиење, ако сакате со многу минорни работи во однос на работите со кои се занимава централната власт. Барем јас така ја доживувам дефиницијата на власт на локално ниво, односно на локални избори, односно на едно вкрстување на програми кои се насочени околу тоа кој ќе направи повеќе улици, кој ќе го среди градот, кој ќе засади повеќе дрва, кој ќе го направи градот поблизок до граѓаните. Меѓутоа не знам што се случи. Морам да ви кажам дека јас не бев многу активен во овие локални избори затоа што ние имаме парламентарни обврски, имаме партиски обврски на други нивоа и не значи дека секој од нас по секоја цена и во секоја партиска активност да биде сто посто активен. Така што можев да си направам извесна дистанца, да ги гледам работите малку од страна, да видам како некои луѓе

ќе сакаат да ги добијат локалните избори, какви стратегии ќе заземат партиите, коалициите, кој на колку екстремна позиција ќе застане и кој што ќе им понуди на граѓаните.

оние што од вас очекуваат и пред оние што веруваат дека вие сте таму за да им служите на интересите на граѓаните.

ГОРЃИ КОТЕВСКИ: (ОД МЕСТО)

Не дели лекции.

ГОРЃИ СПАСОВ:

Ве молам, јас вас ве слушав кога вие говоревте. СДСМ излезе со таа програма во која меѓу другото рече дека нема бегање од одговорноста и дека сите избори во Македонија ќе покажат како стои рејтингот на секоја од политичките партии, на секоја од коалициите и ќе се одмери одговорноста затоа што гласачите кога гласаат, гласаат всушност не само за избор на своите локални советници и градоначалници, туку истовремено гласаат и одговараат колку се задоволни од владеењето на власта во Македонија. Токму тоа дојде до израз на овие избори и како што потсети господинот Никола Поповски во неговиот воведен збор Коалицијата за промени само за две години во однос на 1998 година изгуби поддршка повеќе од 220 илјади избирачи во Македонија или доби на овие избори само 208 илјади гласа на советничките листи кои им беа заеднички.

Тоа, дами и господа пратеници значи дека месечно 10 илјади граѓани од Македонија или повеќе ја откажуваат поддршката на владината коалиција или ако сакате подобро да пресметате тоа е точно секое утро кога ќе се разбудите повеќе од 350 граѓани на Македонија повеќе не и веруваат на владината коалиција.

Локалните избори избори покажаа дека на советничките листи Коалицијата за промени ВМРО-ДПМНЕ и ДА имаат добиено вкупно 208 илјади гласа или вкупно се на се во овој момент ја уживаат поддршката само 12,5% на вкупното избирачко тело во Македонија. Со таков процент Морам да ви кажам, а тоа мислам после можам да го потврдам и со имиња и презимиња, кога ќе зборувам за случајот Охрид, дека опозицијата направи катастрофална грешка со тоа што го повика народот на референдум. Мислам дека и политички аналфабет знае дека референдум се распишува во Собрание, дека постојат уставни рамки во кои може да се распише и да се спроведе референдум и дека има начин низ кој може да се помине и да се побара референдум. Од ваша страна ќе

беше многу почесно, како опозиција, да излезевте, сега јас не знам вие постојано ги негирате сите институции на системот. Велите во Собрание има мнозинство од други партии, затоа не го фермаме Собранието. Во државните органи, во МВР имало луѓе од ВМРО. Значи и МВР не го земаме за валиден. Понатаму министерство за правда, претседател на држава итн. Значи ги негирате сите институции на системот. Тогаш логички Собранието, затоа што е заобиколено за референдумско прашање, останува една работа а тоа е дека вие сакате да изградите параинституции на државата, затоа што според мое размислување вие парадржавно се однесувате. Јас стојам позади моите ставови и се повикувам и на Деловникот дека имам право да го кажам моето размислување во Собранието, а вие имате право да не се согласите со мене.

Прогласувањето на референдум, давањето на референдумски карактер на овие избори донесе последици. Никој не бега од тие последици. Имаме мртви, имаме ранети, имаме повредени, имаме понижени, имаме екстремизирање на односите помеѓу позицијата и опозицијата. Меѓутоа морам да ви кажам една работа и пак ќе потсетам на таа дистанца што ја имам. За тоа не е виновна позицијата односно гарнитурата на власт, иако никој не е ангел, никој не вели дека некој можеби не искористил некој послуги па, тука не знам кој спомна имало вакви работи, имало такви работи, ќе се вратам на тоа поконкретно, јавни претпријатија спомна г. Никола Поповски.

Јас токму денес кога дојдов во Собрание, добив едно писмо од некој човек, не знам ни од каде е, не го познавам, ќе ви го дадам бројот проверете, ако мислите дека правиме некои работи, некои намештаљки бидејќи вие во се сомневате, ништо за вас не е релевантно, ништо за вас не е објективно. Еве ќе ви дадам копие од писмото, имате телефонски број, г. Никола Поповски нека му се јави, да видиме дали таму, јавно претпријатие Водовод од Богданци - каде што е ваш директор од 1990 година, Владо Панков, дали има или нема злоупотребување на средствата на тоа јавно претпријатие за партиски потреби. Ова е еден минорен пример, но не единствен. Затоа немојте да се правите ангели. Понатаму да ви кажам, Јавно претпријатие, Комунална хигиена - Скопје, дека цело време е облепено, за време на кампањата со ваши постери, а

таблата на која пишува Јавно претпријатие ја нема. За тоа власта ли е крива? Вие создавате заблуда дека се контролира ВМРО-ДПМНЕ, па вие контролирате многу јавни претпријатија на локално ниво. Еве во Кочани, да речеме, каде што дојдоа пријателите во Охрид пред некој ден. И таму ги контролирате јавните претпријатија. Па овој Пецо, не знам како му е презимето. Имаме тука имиња, после ќе повикам некој од вас да објаснат во каква релација се со нив. Тој е вработен во јавно претпријатие итн. Немојте сега ВМРО се партизирано, нема други партии во државава само ВМРО е виновен.

Јас не сакам никого да обвинувам но сакам да бидеме малку пообјективни. Некои работи едноставно премногу се злоупотребуваат и мора да се парира, затоа што ви кажувам имам дистанца која што ми дозволува да бидам малку повеќе објективен. Не може од субјективизмот никој да побегне, меѓутоа малку пообјективен. Еве ви стои на располагање писмото, проверете дали има тука некој наш обид за правење на, не знам каков низок маркетинг.

Сметам, кога веќе зборуваме за радикализација на односите, кога веќе зборуваме и за жртви, цел ден се расправаме и за тоа, веќе толку се радикализирани односите, што, опозицијата си зема за право, односно пресмета дека треба и да го напушти Собранието додека не се расправа за оваа точка. Сметам дека треба објективно да и погледнеме на вистината во очи, и некој да ги понесе одговорност за тоа. Мое тврдење, моја теза е дека овие локални избори, ако се погледаа локално немаше да Се случи никаков проблем.

Не знам, вие г. Црвенковски ако лета мува околу вас во овој момент, сигурно со раката ќе мавнете за да ја тргнете. Можеби е вулгарен примерот меѓутоа секоја акција предизвикува контрареакција. Сакате принцип на поврзани садови, како сакате размислувајте. Кој што сака нека зборува ВМРО и СДСМ се многу потесно поврзани отколку тоа што делува на македонската политичка сцена. Сакате црно и бело, ноќ и ден, антиподи, екстреми, еден на друг, плус минус, кој како сака нека си гледа од свој аспект. Меѓутоа не може да дојде г. Бучковски, јас се извинувам што спомнувам Некој што е надвор од Собранието, меѓутоа размислувајќи многу на оваа тема. Ако може некој на прес-

конференција кога јас не сум на пресконференција да ме прозива, тогаш можам и јас да го прозивам него. Сметам ако може некој да излезе во јавност да даде интервју, ако може некој да излезе на прес-конференција па да зборува што сака, ако може некој да изрече партиски став дали во медиуми итн., тогаш можеме и ние да му одговориме. Во случајот јас нема каде да му одговорам. Меѓутоа што мислеше г. Бучковски, многу сме јаки после прв круг и ние да кажеме леле колку сме ние слаби. Затоа сметам, без разлика што јас се обидувам да не внесам многу тензија во разговорот, изрекувам тези меѓутоа не сум жесток, немам омраза кон никој. Едноставно да си понесат одговорноста тие вжештени глави кои доведоа до тоа, затоа што без разлика на се непростливо е да се доведе до тој степен Македонија. Ви велам сакајте, зборувајте за судир меѓу две партии, сакате зборувајте за конфронтација, не може да ја има ако има само еден. Не можете вие да обвинувате по секоја цена, а вие да бидете чисти, затоа што тоа не е така. Да си ја понесете одговорноста затоа што ги радикализирате работите. А ако има некој што е одговорен од оваа страна, да си ја понесе одговорноста. Никој не амнестирам пред закони, никој не амнестирам пред државните интереси, никој нема право да ја загрозува Македонија, ама ни вие. А не, никој нема право да ја загрозува Македонија, односно ВМРО нема право да ја загрозува Македонија, само ВМРО ја загрозува Македонија. Не, кога зборувате, кога употребувате таков аршин и такви тешки зборови, прво на себе применете ги. Применете го на себе она што сакате да го направите на друг. Кога ќе ја понесат одговорноста некои и што доведоа до ваква ситуација во Македонија сметам, и кога ќе се заврши еден процес на расчистување со една зла крв што ја има во париите тогаш можеме да зборуваме за напредок во Македонија. Очигледно е дека има застој затоа што некој луѓе се премногу занесени, па и можеби самозаљубени.

Сега доаѓам до последниот момент односно до инцидентот во Охрид кој се случи во недела, а кој беше и првичната мотивација на СДСМ да побара вонредна седница, и мислам дека е добро што расправаме за тој случај затоа што се изрекуваат, според мое размислување прилично големи неистини кои можат македонската јавност да ја насочат во погрешна страна, односно да им дадат

погрешно светло на нештата. Мислам дека треба да зборуваме отворено за овој случај да видиме кој се беше таму, кој даваше инструкции, кој плаќаше, да видиме што е запленето, како биле опремени луѓето што беа таму. Да подискутираме малку низ призма на присуство на вооружени лица, или што знам како се нарекуваат, рекетари, активисти, кои дошле да ги обезбедуваат изборите, за мене непозната категорија во законите што ги имаме за спроведување на избори, затоа што на таков начин се продолжува со формирање на параструктури, создавање на некои парламентарни односно да не речам против државни структури, а ќе дојдам до тоа противдржавно, ќе кажам малку кога ќе зборувам за досието што го земав пред некој ден од полиција што го правевте во ваше време.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ: (продолжение)

Значи, би сакал да поразговараме јас имам толку информации, додека вие ако имате повеќе информации да ги споредиме. 35 луѓе со е коли од Кочани во Охрид, не се рекетари на СДСМ, иако знам точно од кого добиле пари за да отидат во Охрид, ќе го кажам и тоа но малку подоцна, луѓе кои што со е коли отишле во Охрид, да речеме не биле на избори може да негирате не биле на избори, да ги правдате дека беа на семинар или беа на туристичко пропатување, па јас Ви предлагам да провериме статистика на туристичките бироа или агенции во последните 100 години во месец октомври дали биле 35 луѓе од Кочани на куп во Охрид во исти ден. Да одиме малку понатаму, да ја продлабочиме тезата.

Ако биле да ја обезбедуваат изборната процедура, тоа оди токму кон тоа што јас мислам дека е грешка на опозицијата, посебно на СДСМ -рушење на државните институции. Форсирање на парламентарни институции по секоја цена. Не ви одговара парламентот, не ви одговара полицијата, за Владата јасно е дека не ви одговара, не ви одговараат изборните комисији, не и верувате на државната изборна комисија, па добро, може би јас малку ги имплицирам работите, но еве нека излезе некој од вас нека каже што му одговара на СДСМ. Која институција одговара на која што ќе се потпре. Еве ние бевме 4 години во опозиција. Јас бев активен политички во тој период и нешто пред 1994 година. Ако некој е повикан да биде радикален тоа е точно, тоа е опозицијата. Таа опозиција која што ја имавте вие од 1994 до 1998 година беше вонпарламентарна, која што тврдеше дека

има фалсификат избори, која што собираше потписи за референдум, кои што вие глад ги отфрливте. Правеше триста митинзи, не знам што, меѓутоа никогаш не се одлучивме да кажеме ништо не е легитимно во оваа држава, ние сега план"Г", или не знам кој план и мирно ќе влеземе во Собрание, или нема мирно да влеземе во Собрание, ќе го опструираме, или ќе бараме пет дена дискусијата, ќе ја потргневме тензијата во македонската јавност што луѓето не знаат, во хаос се доведуваат а после процедурално ќе сакаме да ја прекинеме дискусијата затоа што изгледа толку ни било значајно да зборувале. Еве, мене не ми се бендисува што нема никој од Владата.

(Реакција на пратениците од место).

Јас не гледам никого и тоа ми дава уште поголемо морално право да зборувам. Вие сакате ли да прекинеме со дискусија, сакате ли да зборуваме пред македонската јавност, или да си одиме? Што сакате?

(Реакција на пратениците од место)

господине Харуни, јас не сум како вас и ве уверувам дека речникот што го користите од место согласно тоа како се однесувате како пратеник и ви одговараат и не ви замерувам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ве молам, да не комуницираме од место. Молам да бидеме парламентарни, да се сослушаме. Рековме дека ќе дозволиме секој да говори толку колку што има да каже. Тоа го изгласавме пред да направиме пауза.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Јас мислам дека не се обратив на никого освен на некој кој што може би намерно е прозван во мојата дискусија, може би сакам да има реплика, може би сакам да се развие малку по жива дискусија. Тоа не се однесува на г-динот Харуни, меѓутоа, он е познат како човекот кој што како човек постојано ја опструира работата на Собранието. Тој мисли дека околу него се врти целото Собрание.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ве молам задржете се на своето.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Г-динот Харуни сакаше да има пауза, дајте мала пауза. Да се вратам на случајот од Охрид, за кој што јас изведувам теза, која не мора да е валидна, но ја изведувам и велам дека вие правите упад во државните институции. Барем јас така го разбираам ова што сум го научил во моето скромно занимавање со политика. На вас е, вие мора да се одлучите или ќе ги

почитувате институциите на системот, или ќе се соочите со одговорноста што ја преземате кога одите против нив, на недемократски начин. Нема друго. Вие сакате и демократски да се претставувате, за се да расправаме тука, а ниедна рампа, ниедна пречка во однесувањето да не си поставувате, едно со друго не иде и мислам дека СДСМ ќе мора длабоко да ја преиспита својата стратегија на настап Ова не е мешање во внатрешни партиски работи, меѓутоа ако веќе се доведува во заблуда јавноста мислам дека треба да се дадат и контра аргумент сега прашувам уште еднаш, кој сака нека ми одговори, да не именувам, меѓутоа, 35 луѓе е коли, според сознанијата што ги имам јас партиско возило на СДСМ од Кочани и возило со бугарски таблаци, функција, присуство да ги обезбедат гласачките места. Они биле е коли од Кочани, ама биле 30 коли од цела Македонија. Имало од Прилеп, имало од Штип ми се чини, луѓе кои што се помлади од мене, и тоа доста помлади од мене, организирани од извесен пратеник овде што седи, од тој што добиле пари. Јас стојам позади овие тврдења со сета морална одговорност. Тоа е г-динот од Кочани Ванчо. Тоа се информации со кои располагам јас. Да ве прашам Вас од каде Ви се извештаите што ги имавте од контраразузнавачката служба, што ги објавувавте во весник РВИЕ оваа држава и администрација ја посетувате многу повеќе од ВМРО ДПМНЕ и сега да не глумиме дека некој тука има повеќе право и како опозиција може се да знае, друг да не знае. спремни ли сте вие како опозиција на затворена седница да ги провериме сите документи што ги има полицијата, ако ги има и да видиме кој е одговорен за тоа што се случуваше во Охрид и на други места. Или за вас Министерството за внатрешни работи не е валидно...

(Г-динот Нано Ружин коментира од место - зошто не затворена, на отворена).

Па, ако сакате и на отворена седница. Ајде да разговараме колку кривични пријави, дали се активности луѓе кои земаат пари? Значи да отвориме дилеми за сите работи. Јас немам ништо против, може би имало такви и од другата страна, меѓутоа, акција и реакција. Примерот, мене ако ми лета мува, тука ќе ја тргнам, ако ми тече капка пот ќе ја избришам, многу просто е тоа.

(Кажете ги имињата).

Има доста имиња, можеме да ги кажеме, не е проблем, меѓутоа, мене ми е проблем, што Црвенковски бил таму. Согласно Уставот на Република Македонија и

сите демократски права и слободи господине Црвенковски вие имате право да бидете каде сакате на целата територија на Македонија, кога сакате и колку сакате, меѓутоа, таму каде што сте биле вие неколку пати доаѓале лица од Кочани, може би не дошле кај вас во кабинет но биле во ваша близина и мислам дека вие како политичар, тоа ви е катастрофална грешка и дека за такви работи треба да внимавате кога ги правите, затоа што и со тоа се радикализираат состојбата. Ова е мој став и се надевам дека нема да Ве навредам, немам никаква желба лично да влегувам во полемика, меѓутоа, нели зборуваме за политичка одговорност. Вие сте лидер на политичка партија. Втор пат во живот ви се обраќам, прв пат ви се обратив 1997 година, кога дојдов тука како студент, кога побарав да си дадете оставка, а бевте премиер, вие не си ја јадевате оставката. Според мене беше најморално да си одите од политика, вие не си отидовте, уште сте тука и сега си давам за право втор пат во живот да ви се обратам. Мислам дека направивте грешка и ако не вложите сила вие, односно партиите од таа страна и оваа страна тие работи да не се повторат Македонија оди во погрешна насока. А зошто да бидете дел од тоа? Мислам дека Македонија заслужува подобро и јас уште еднаш ви кажувам не сум апологет ничиј, никого не сакам да бранам од онаа страна.

(Покажува со десната рака на десната страна од него).

Многу луѓе не ми се свиѓаат од онаа страна што ми се и на многу луѓе сум го кажал тоа, меѓутоа тоа не значи дека сега јас треба да имам размислување кое што не е различно од вашето. На пример еден пратеник таму, што веќе не е во ВМРО многу сочувствувам со него кога на Комисија плачеше за своите деца дека не се осеќа безбеден, страв му е да ги прати во школо. Тоа не може да се случи и немојте ни ние ни некои други да бидат дел од тоа. Тоа ми е мене поентата. Јас сакам да ги отворам малку посуптилно овие прашања, сакам малку по емотивно да растоварам, сакам малку да си дозволам и послободна комуникација, иако некои луѓе може би многу подолго се занимаваат со политика од мене, но тоа не значи дека емпиријата односно староста по секоја цена значи и мудрост. Се докажа дека овие избори нема баш многу мудрост и се надевам дека ќе биде последно нешто што се случило такво.

На крај, морам уште една работа да кажам. Предлагам некои луѓе да престанат да изигруваат големи демократи, посебно од

опозицијата, ако сакате ќе ги именувам, затоа што пред една недела земав досие од полиција согласно законот што го донесовме за отворање на досијата од идеолошка причина, 60 страници, поточно 58 кое што е водено во времето на СДСМ. Имиња има. Јас сум, тоа ни ја радикализира мислата и политички јас сум бил 24 годишен студент на кого што таа гарнитура му отворила досие како македонски екстремист за што ви благодарам. Тоа многу ми годи, меѓутоа како човек кој што бил опасен за уставниот поредок на Република Македонија и сега некој тука доаѓа на локални избори, ми се прави демократ. Па, немате никакво морално право, многу лесно некои луѓе Милошевиќ го споменуваат. 60 страници во кои што сум обработувам од мајка од татко. Господинот Бузлевски и Ило г Илоски ги има во моето досие. Прислушкуван разговор. Мајка ми кога се јавила на Бузлевски да каже не ги закачајте децата во шатор, нека бидат безбедни, затоа што полицијата сакаше да не тепа, не знам што ќе ни прави. Г.Бузлевски беше потпретседател на вашата Влада, он е прислушкуван. Го има тука, ако сакате ќе ви дадам копие и на вас, не е ништо тајно. Строго доверливо, државна тајна. Немојте сега на мене некој тука да ми изиграва демократија. Некои луѓе нека се погледаат во огледало и најубаво ќе си биде да си одат од политика. Тогаш ќе биде подобро за Македонија, а не овде тероризам, екстремизам, некој споменува нерачинливост, алкохол, не знам што. Јас мислам дека сум многу присебен кога зборувам за ова, меѓутоа имам многу голем бес во душата. Кога ми рекоа досие во полиција, мислев две три страници нешто следеле, протести ваму таму, дошол некој полицаец, слушал до шаторот и крај. Следен сум и после протести како претседател на подмладокот на ВМРО на состаноци по општини низ Македонија, девојка е следено на која не и било јасно во каква комуникација е со мене и е проверувана к од мајка и од татко. Дури, имате план овде од тогашните службеници, јас колку што знам директор на ДБК се назначува на Влада. Вие можете да се амнестираат од одговорност, да кажете ние не знаеме што правеле тие во ДБК, меѓутоа тоа не ве амнестира од одговорност, затоа што Вие сте ги назначиле, тоа се ваши функционери. Има план како да ми се подметне дрога за да може да се комбинира оперативно. Што сега Милошевиќ, демократија во Македонија како да владее. Некои луѓе немаат право веќе да зборуваат за тоа. Јас од 10 мај не сум дискутирал во ова Собрание, затоа што имам некои свои

лични причини затоа како ја гледам политиката. Многу тешко ми паѓаат некои работи. За законот за високо образование ако некој преживеал пекол тоа сум јас, меѓутоа, за да се смират овде тензии, не затоа што јас не можев да зборувам. Јас ако зборував ќе станеа од ПДП 10 луѓе, па ќе станеа 5 души од ВМРО, па од СДС и на крај што ќе се случеше. Јас малку созреав, ако можам една кратка исповест, која што јас ја врзувам за оваа точка, вие може да мислите дека не, едноставно не сум зборувал долго време, имав свои проблеми кои што сакав да ги расчистам, меѓутоа на оваа точка не можат да дојдат некои луѓе, и со морал да настапуваат пред македонската јавност. 5-6 месеци не сум зборувал, ако треба пак 6 месеци нема да зборувам, ама кога ќе дојде ваква точка во која некој ќе ми зборува за човекови права и слободи, кој што ќе ангажира луѓе кои што ќе ги плаќа, кои што се страв и трепет, не знам каде, во Кочани, и кои што ќе дава изјави ми падна табличката бидејќи врнеше, бидејќи беа без таблица на возила, најверојатно има вакви и од оваа страна, не може да ни се прави демократ. Расчистете со тоа, а кога ќе расчистите со тоа, бидејќи гледав и некои дипломатии, а многу се повикуваат некои луѓе на странски, на западни дипломати, што мене лично како човек, што се занимава со политика не ми е допадливо. Ние треба да имаме релација треба да примаме сугестии, меѓутоа, мене не ми е допадливо пред погледнување во огледало да погледнеме и да чуеме што кажале западните дипломати. Па, тука западните дипломати биле за Владата, против Владата биле не знам што. Некои луѓе не треба ни во таа насока да размислуваат, туку да размислат како да расчистат со сопствените морални дилеми, а тие западни дипломати меѓу другото, што слушав, ни порачаа да видиме колку одговорност имаат партиите, не парламентот, не државните институции, туку колку партиите ја потпалија атмосферата. Кога ќе расчистите со тие дилеми и кога ќе сватите дека на едни избори, па макар и да бидат 2002 година, или 2001, па ако сакате и во декември 2000 парламентарни, кога ќе расчистите дека немаше убиства, не може радикализирање на односите, дека се е менливо, секој мандат минува дали две или четири години тогаш народот ќе биде поспокоен. Мислам дека тоа е единствената цел која што дава колку толку некако оправдување да се занимаваме со политика. Поволен живот на народот и негово спокојство. Јас така разбираам. Ако навредив некого нека ми прости, декларацијата ја поддржувам, стојам

позади неа. Таа декларација дај боже да е генерална, да не се повтори никогаш ништо слично и отворен сум за Реплика.

САВО КЛИМОВСКИ:

За збор се јави г-динот Бузлевски, бидејќи беше спомнат.

ДИМИТАР БУЗЛЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, Во исказот на господинот Филип Петровски имаше одредена празнина која може да ја искриви правата вистина. Заради тоа, јас ценам, со оглед на тоа што бев спомнат, да ја кажам правата вистина која на свој начин ја одразува правата слика за односот на институциите на власта спрема разни манифестации, во случајот таков беше протестот на средношколците и студентите манифестиран преку штрајк со глад наспроти овој Парламент.

Со право во тоа време некои од родителите беа загрижени за состојбата на нивните деца кои штрајкуваа и најверојатно од потреба за да се процени како ќе дејствува власта во таква ситуација и се јавуваа на телефон. Понатаму, јас не знам во кој контекст и како е вградено во спомнатото досие, но разговорот беше на линија дека како родители стравуваат за состојбата во која се наоѓа нивното дете во случајот Филип Петровски. Јас сум согласен да се прочита тоа што сум го кажал тогаш, бидејќи се сеќавам дека сум кажал да, во тоа време кога СДС беше на власт и во такви случаи СДС не применуваше сила на такви манифестации, т.е. сакаше низ дијалог да ги расчисти сите потреби кои се создаваа во општеството, па оттаму јас како потпретседател на Владата на Република Македонија кажав дека гарантирам за целокупната безбедност на Филип Петровски. Тоа се оствари, Филип Петровски еве го, тука е, може да каже дали некој врз него во тие настани се однесуваше грубо или се обиде да се однесува грубо. Господа, во тоа е разликата на владеење во тој систем кога беше таа гарнитура на власт во однос на овој систем кога е оваа гарнитура на власт.

Благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам господине Бузлевски.

Реплика за господинот Петровски.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Господине Бузлевски моето почитување за вас, вие знаете дека имаме повеќе од пријателска релација и нема никаков проблем во тоа. Ако бев нејасен, бидејќи малку опширно зборував, имаше

празнина, сега да ја дообјаснам. Точно е тоа вие што го кажавте, копија од досието ќе добиете од прислушкуваниот телефонски разговор што сте го имале вие, господинот Илија Илоски и мојата мајка во која бара заштита за мене. Меѓутоа, едно да кажам пред македонската јавност, иако малку правиме испад од дискусијата, се извинувам, но ако зборуваме за демократија, мислам дека никогаш не е доволно да се зборува. Разговор кој е сниман вон уставно. Сите знаеме дека во Уставот се забранува прислушкување, а вие како потпретседател на Влада од вашата Влада сте биле прислушкувани.

Да ви кажам една работа која мислам дека е многу интересна во врска со досието, на линија на тоа дека нема реваншизам од страна на ВМРО господинот Горан, не знам како му е презиме, можам да го најдам, кој е шеф на ДБК за Куманово звани Каро. (Реакција на зборот "звани"). Во Куманово се вика "звани". Тој и ден денеска е началник на ДБК, не е сменет. Тој е лично потпишан дека "УДБК Куманово ќе ги преземе активностите против носителот Марта, линија на работа македонски екстремизам, меѓу другото веќе работи на потврдување на податок дека носителот конзумира дрога со цел оперативно комбинирање спрема истиот". Знаете ли вие каков бес има во мене кога го читав ова. (Дофрлување од место од страна на еден пратеник, па сменете го). Да го смениме, па после да тврдите дека има реваншизам. Така? Дека и ДБК се партизира и не знам што.

Јас сум deregистриран четири дена по победата на оваа гарнитура 4 ноември 1998 година. Меѓутоа, вашиот началник односно директор на ДБК вели "беше следен преку извори Зоки, Гемисија, Ашик и боди гард и применувана ОТС мерка "врело", што е прислукување, од преземени мерки и активности беа потврдени противустаните активности на споменатото лице". Што, не се согласувам со вас, јас бев противуствено настроен? Дајте. Не е битно ова, ова може во книги да се пишува, па кога ќе остариме ќе има што да кажуваме на внуци. Меѓутоа, не може некој да дојде и да ми изигрува демократ. Ако ништо друго јас мислам оваа власт не прави досиеја, а ако имате други сознанија, јас не знам, мислам ДБК 90% е под контрола на СДСМ и полицијата, можеби полицијата е помалку 50%, немам поим. Да речеме паушално ги давам оценките и свесен сум за тоа, меѓутоа, немојте да ги заборавете овие работи.

САВО КЛИМОВСКИ:

Збор има господинот пратеник Ванчо Горѓиев.

ВАНЧО ГОРГИЕВ:

Почитувани пратеници, господинот Петровски изнесува непроверени тврдења дека јас имам плаќано луѓе со намера да одат во Охрид всушност сака тие луѓе да ги претстави како рекетари, како луѓе платеници кои за пари ќе отидат да завршат некоја работа за сметка на партијата.

Апсолутно не е точно ниту јас ниту некој од мојата партија од Кочани имаат дадено на некого пари освен за превоз и за јадење на тие луѓе што беа присутни во Охрид. Точно е дека луѓе од Кочани беа присутни во Охрид, тоа не сакаме да го сокриеме. Точно е дека и девет коли од Кочани беа присутни во Охрид како активисти на СДСМ и тоа не сакаме да го сокриеме, ниту можеме да го сокриеме. Но, заборава да каже кој беше тепан, во кого беше пукано и од кого беше пукано во Охрид.

Благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Реплика за господинот Петровски.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Колега пратеник еве за ваше користење неколку имиња, односно надимци (прекари), а вие претпоставувам подобро ги знаете луѓето, бидејќи јас не ги знам луѓето во Кочани. Дајте да се договориме да ви ги кажам имињата ако ми ја гарантирате безбедноста.

ВАНЧО ГОРГИЕВ: (ОД МЕСТО)

Јас да ти ја гарантирам безбедноста?

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Јас од каде да знам дека нема да има реваншизам од ваша страна?

Со што тврдите вие?

БЛАГОЈА СТОЈКОВСКИ: (ОД МЕСТО)

Има институции да ти гарантираат безбедност.

САВО КЛИМОВСКИ:

Ќе ве молам дајте да се сослушаме.

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ:

Немојте, да не зборуваме кој го воведете тој принцип и од кога почна од Хард Рок и кои луѓе се задолжени од СДСМ за контрола на рекетарите, па се чувствуваат толку моќни, па можат и на прес изјави да даваат "многу сме јаки". Еве ви неколку имиња. Колку што ги знам јас Јанев Гоце, Спиро роден 1977 година, а Гоце 1971 година роден некаде моја генерација, Пецо,

Твенти, Магаре, Бриц, тоа се надимци што ги имаат тие, Зајак, Марјан е тој давал пари. Тој Марјан и Зајак давале пари, а од кого ги земале, ги земале од вас. Јас го тврдам тоа.

Да ви кажам уште една работа, бидејќи зборуваме за случајот од Охрид што барале тие туристи кога почнале да заминуваат од Охрид накај Кочани со пиштоли, со безбол палки, со гасен пиштол, бомба, не знам што барале со нив. Интересно е за еден пиштол има дозвола, но за другите нема.

САВО КЛИМОВСКИ:

Реплика за господинот Илоски.

ИЛИЈА ИЛОСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, Едвај се изборивме денеска на дневен ред да дојдат овие информации четири во пакет што ги расправаме. Темите се многу посериозни отколку вака мајтап да правиме и да ги релавитизираме озбилностите на ситуацијата. Ве молам, дајте попродуктивно да го искористиме нашето присуство во Парламентот и ние што сме пријавени да излеземе и да го кажеме она што го имаме како аргументи. Инаку вака би се претворило реплика на реплика, па до утречер само еден пратеник да дава објаснување, а не бил присутен таму. Јас би ве замолил во функција на поефективно искористување на времето да ги прекинеме овие реплики и оние што се пријавени да дојдат на ред и да го кажат она што има да кажат.

Човекот се бори за гол живот во болницата, а ние играме мајтап овде, дали имало туристи или немало туристи во Охрид. Сите ќе кажеме кој бил, како бил и во која функција биле дојдени таму. Сите што имаме аргументи, ќе кажат и органите на истрага ако се чесни и искрени спрема оваа држава и ако и посакуваат добро на оваа држава. Затоа би ве молел вакви реплики на одговори и неосновани инсинуации да се изнесуваат овде во Парламентот, мислам дека не би не одвеле никаде. Затоа барам многу посериозен пристап, бидејќи јавноста чека од нас, чекаат да донесеме одредени заклучоци во кој правец ќе оди оваа држава од утре.

САВО КЛИМОВСКИ:

Господине Илоски, господа пратеници,

Деловничко право е на секој три пати да реплицира. Јас тоа не можам да го прекинам ниту знам однапред што ќе говори. Затоа не ме принудувајте да постапувам надвор од Деловникот, рековме

дека нема да ги ограничуваме дискусиите, дискусиите да се движат во рамките на една широка лепенка на проблеми, и една информација за Охрид. Не ценев дека е нешто надвор од тоа. Се спомнуваат имиња, случаи, настани, па според тоа реплицираат, еве и Кочани се спомна, јас тоа не можам да го заправам. Според тоа, не можам да ја прифатам вашата сугестија да не дозволувам реплики.

Ако немаме повеќе реплики по ова прашање одиме понатаму, збор има господинот пратеник Горѓи Спасов.

ГОРЃИ СПАСОВ:

Почитуван господине претседателе, почитувани колеги пратеници,

Дозволете ми на самиот почеток да изразам целосна согласност со високопочитуваниот пратеник Столе Попов кој во својата дискусија рече дека она што најмногу и недостига на Македонија е несомнено политичка култура, а можеби и воспитание кај оние што се занимаваат со политика.

Еден мудрец рекол дека во Македонија најголем проблем е тоа што имаме многу луѓе со факултетско образование меѓутоа без основно образование. Човекот кој ја имаше можноста пред мене да говори од оваа говорница покажа дека може едно вака сериозно прашање за изборните нерегуларности и насилството во Македонија да биде претворено во едно мајтап шоу во кое всушност тој смета дека Деловникот нему му дозволува од говорницата да разговара со сите пратеници, да дели лекции за тоа кој има право, морално право или нема право да говори за некои нешта, кој е демократ или не е демократ и всушност целото внимание на јавноста од изборните насилства во кои загина Фатмир Јакупи момче на 23 години, во кои едно момче се бори за својот живот сега во болницата во која почина претседателот на избирачкиот одбор, многумина беа повредени со телесни повреди и рани, да го сврти само на себеси и замислете на неговата безбедност од пред две години и за насилниците кои него го застрашувале. Сметам дека тоа е всушност трагиката на овој Парламент.

Тоа што луѓето сметаат дека Деловникот е доволно широк да можат да се однесуваат така како што тие замислиле, така како што им налага нивното воспитание и така како што сметаат дека можат да го пренасочат вниманието на македонската јавност од еден вака сериозен проблем кон

нешто што тие мислат дека само за нив треба да биде во центарот на вниманието.

Ете, почитувани пријатели во овој Парламент токму затоа СДСМ на овие избори излезе, меѓу другото и со политичка програма во која рече дека секои избори, па и локалните избори се време кога се одмерува одговорноста за власт. Бидејќи Деловникот во Собранието може да ви дозволи да зборувате што сакате, па дури и да се однесувате кога сакате, меѓутоа вие сте одговорни пред оние што ве слушаат, пред на поддршка пресметајте, ќе видите дека многу тешко се владее, со таков процент на поддршка едноставно не може да се управува со легитимитетот што е добиен на парламентарните избори. Меѓутоа, тоа е ваша работа.

Дозволете ми да се вратам на основниот текст со кој сакав да говорам на денешната седница. Лично сметам почитувани пратеници дека е добро што денеска се смилува парламентарното мнозинство во Македонија и дозволи да расправаме за изборните нерегуларности и за изборното насилство во време на локалните избори.

ГОРЃИ СПАСОВ: (Продолжение)

Ако не се случеше ова наскоро ќе имавме можност да слушнеме за овие опасни загрозувања на демократијата во Македонија дека расправал веќе Парламентот во Стразбур, а не и била дадена можност на опозицијата да влијае врз тоа за овие прашања да се расправа кај нас.

Што и да кажеме денес на оваа седница ми се чини дека во голема мера ќе биде депласирано, бидејќи ако имаме малку срам мора да се почувствуваме поразени од фактот што живеаме во земја во која, за време на изборите се убиваат луѓе на избирачките места и дека за време на тие избори доаѓа до масовно и организирано насилство во кое има голем број млади луѓе претепани, повредени и ранети од огнено оружје, избори на кои избирачкиот материјал се краде, и се фалсификува, а избирачките кутии се кршат. Сето тоа дава мошне грда слика за нашата земја.

Јас се согласувам со оние кои сметаат дека токму овој вид на избори не оддалечуваат и од европските интеграции и од цивилизираниот свет.

Оттаму, сметам дека е добро што расправаме за ова и ќе биде уште подобро ако денеска, низ расправата смислиме начини и покажеме политичка волја да му застанеме на ова зло во Македонија што, нема да биде претерано ако кажам, може да

ги доведе во прашање темелите на нашето натамошно опстојување.

Јас, почитувани пратеници нема да говорам денес за сите видови на насилство во време на овие избори и да наведувам бројни примери низ кои може јасно да се согледа кој тоа го прави и со каква цел. Според мене, изборните насилства и фалсификати се само илустрација за карактерот на власта во една држава. Имено, се уште не се случило во историјата на човештвото некој со изборен фалсификат да дојде на власт. Изборните фалсификати и насилства секогаш биле привилегија на оние кои веќе ја поседуваат власта во една држава и кои, наспроти изгубената поддршка во избирачкото тело и наспроти волјата на граѓаните прават се да останат на власт. Таквите режими се нарекуваат недемократски, диктаторски или деспотски и нивната основна одлика е што тие не дозволуваат ненасилна промена на власта, преку слободни и фер избори.

Со самиот факт што тие го оневозможуваат ненасилниот процес на менување на власта, а истовремено ги блокираат институциите на политичкиот систем за остварување на други интереси освен оние на владејачката гарнитура, ќе го провоцираат насилството во земјата и ја туркаат својата земја во хаос. Примери за такви режими имало и има многу во светот и во неговата историја. Но, сите обиди за зачувување на власта на тој начин завршувале со соборуваше на диктаторските режими.

Има уште една поука од историјата на тие режими. Во нив, секогаш кога ќе се поведела расправа за изборните фалсификати, таа секогаш завршувала во стилот на расправата меѓу пчелите и трутовите, во која обично пчелите тргнуваат мирољубиво со констатацијата дека некој им го краде медот, а трутовите одговараат - не може тоа туку така да се каже, за тоа се потребни сериозни анализи.

Имено, недемократската власт ги има сите инструменти во свои раце за искривување на вистината и за сокривање на фактите што би ја покажале нејзината одговорност. Оттука, јас лично не верувам дека било кој доказ од страна на опозицијатата денеска ќе биде доволен за било каква сериозна активност од страна на власта во откривањето и осудувањето на виновниците, во обесхрабрувањето на насилствата или во спречувањето на сличните појави во иднина. Затоа е таа соучесник во сето тоа. Најмногу што таа може да направи е денеска повторно да ја

обвини опозицијата и нејзината политичка пропаганда и нејзината мрачна цел, преку насилства, наводно, во време на изборниот процес, организирани од активисти на СДСМ и ПДП, да го спречи влегувањето на Македонија во НАТО и во ЕУ и да ги расипе хармонизираните меѓуетнички односи, како што мудро констатираше господинот Замир Дика.

Бидејќи имам чувство дека во поголемиот дел од расправата ќе се сведе на ова, дозволете ми нешто да кажам за моделот на политичка та пропаганда со кој се служи власта за оценување на опозицијата во Македонија, а тој, како логична последица произлегуваат и насилствата во времето на изборите. Според познавачите на тоталитарната пропаганда, во неа се присутни три основниот елементи:

1. Политичките конкуренти да ги прогласи за непријатели со мрачни цели кои што треба да бидат елиминирани;

2. Дека тоа ќе го оствари со помош на домашните и надворешните непријатели, и

3. Дека всушност постојат механизми низ кои ќе се принудат луѓето да веруваат во таквата пропаганда со реални закани и отворени насилства, се до уништувањето на политичката опозиција.

Постоеле парламентарни режими со мултипартизам, во кој што тоталитарни политички партии успеале да воведат диктаторски режими.

Несомнено, сите тие елементи за елиминирање на опозицијата би можеле да се сведат на неколку точки:

Прво, денес во Македонија политичката опозиција од страна на власта во стилот на та пропаганда е прогласена за субверзивен елемент кој работи против интересите на Македонија, која е во дослук со служби на најомразените странски држави на Балканот кои сакаат да ја уништат Македонија.

Како веќе дефиниран непријател на македонскиот народ кој го ограбувал и тероризирал тој народ со години, политичката опозиција во Македонија денес власта гледа како на група криминалци во чии редови се наоѓаат само арамии, предавници, шпиони, кодоши и комунисти и затоа државната пропаганда на власта денес праќа секојдневно порака дека политичката опозиција во Македонија не е почитуван конкурент за освојување на власта, туку е опасен непријател кој заслужува и треба да биде политички и

физички ликвидиран од политичката сцена во Македонија. Тоа е мирољубивиот пристап и позитивната пропаганда на власта кон опозицијата.

За домашни непријатели се прогласени старите структури што се инфилтрирани во државните институции, финансиската олигархија, продадени души итн. па се до оние кои се новинари под влијание на српската пропаганда, а од надворешните непријатели, најверојатно режимот на Милошевиќ, во контакти со Кина и со другите мрачни сили во светот што се во дослух со домашната опозиција и кои што имаат за цел да ја уништат Македонија и нејзината самостојност и постоење.

Токму со овој пристап самопрогласените ослободители и спасители на Македонија го започнаа и го остваруваат интензивниот процес на радикално сменување и деградирање на политички неподобните од сите важни институции во државата. Организира, без било каква правна основа и судска завршница полициски апсења на познати директори пред нивните најблиски роднини и пред ТВ камерите само да покажат што ќе им се случи на оние кои не се со нив и да создадат впечаток дека од сега па натаму сечија судбина во Македонија ќе зависи исклучително од милоста на власта.

Држејќи се строго до одамна надминатиот принцип од политиката дека на победникот му припаѓа се и дека власта е плен што, кога ќе се освои треба да се подели меѓу победниците, тие креираат режим на целосен дискриминација на луѓето вон власта, на луѓето вон привилегираниот круг, кругот на повластените и на новата политичка номенклатура. Со тоа, оваа власт општеството го подели на два спротивставени табора во кои почнува да владее свеста дека основниот услов да се преживее е да се освои или да се зачува власта, независно од тоа дали си Албанец или Македонец.

Денес, во Македонија, државата не е веќе сервис на граѓаните кој се грижи да бидат почитувани слободите и правата на човекот и да се оневозможува дискриминацијата по било која основа. Напротив, извршена е полна партизација на најчувствителните сектори во државата кои не кријат дека нивната цел е уништување на опозицијата. Полицијата во Македонија делува исклучително од партиски позиции и тоа е сосема нормално кога нејзин министер е истовремено и потпретседател на Владата и потпретседател на владеачката партија и,

замислете претседател на кадровската комисија на Владата во Македонија.

Полицијата денес го гони исклучително криминалот кај политичките неистомисленици дури и кога не е направен од нив, јавно ги приве-дува на информативни разговори истакнатите опозиционери и покрај тоа што информативните разговори се забранети со закон. Врши притисок на судството и самата си пишува и изнудува судски налози, таа создава атмосфера на страв и на полициски терор и става јавно до знаење дека криминалците од редовите на власта се под директна нејзина заштита и во нејзина функција.

За жал, веќе станавме сведоци на тоа дека во функција на опстојување на власта и ликвидирањето на опозицијата се ставени Јавното обвинителство и дел од судството во Македонија. Со тоа реално се затворени сите канали за барање некаква правда преку институциите на системот ако не сте дел на оние во власта чии интереси тие ги штитат. Со ова е постигната целта за обесхрабрување на граѓаните да ги користат институциите на власта што се претворени во сервис на партиите на власта, а тие се упатени нивно приклучување кон партиите на влас или кон купување милост во власта преку транспарентната корумпираност на партиските челници и нивните, наводно, хуманитарни фондации.

Секако, ова не може и не смеат да го водат луѓето од јавните сервиси за информирање ан граѓаните за кои сите граѓани плаќаат надоместок. Тие се претворени во меч и оган против опозицијата, креирајќи атмосфера на борба против домашните и надворешните непријатели и правејќи апотеози за власта и нејзините претставници, славејќи ги како бранители, ослободители и херои на денешното време.

Ваквата власт не сака било каква опозиција во државата. Таа сака опозиција што ќе се занимава со критика на власта само до мерка што не го загрозува нејзиниот опстанок на власта. Таа сака опозиција по мерка на власта, опозиција што ќе биде наводно конструктивна, како кротко јагне и која со опозиционерство ќе се занимава само со дозвола на власта и во мерка во која тоа нема да се одрази врз виталните интереси на власта.

Заради сето ова во Македонија, изборите што ги организира оваа власт личат повеќе на војна отколку на демократско изјаснување на народот. Пред секои избори власта ја соопштува својата

одлука, таа не смее да изгуби било какви избори во Македонија по било која цена. Основниот мотив за тоа е нејзината убеденост дека независно од волјата на мнозинството гласаат не гласачи во Македонија, враќањето на претходната власт во Македонија на било кое ниво би било штетно и опасно за Македонија.

Оттука, тие како само повикани ослободители на Македонија од наводно омразениот ненароден режим донесоа одлука дека нема средство кое не е дозволено да се користи за зачувување на власта и за целосно политичко дискредитирање и уништување на опозицијата. На кој начини се реализираше оваа одлука, видовме во времето на претседателските и во времето на локалните избори. Изборите во Македонија се организирани по моделот на организираниот криминал. Кога власта ќе види дека ја изгубила поддршката на народот, а тоа се случува обично уште во првиот изборен круг, таа најмува група од насилници и платеници кои преку насилство и терор го надоместуваат недостатокот од гласови во првиот круг. Тие насилници и платеници поддржани од полицијата и од нејзините функционери имаат дозвола од власта да крадат неподелени избирачки легитимации од подрачните министерства за правда, и никогаш да не бидат откриени, да фалсификуваат лични карти, избирачки легитимации, а за тоа да не одговараат, да ги полнат кутиите со гласачки ливчиња во користа на власта на секое избирачко место, дури и без оглед на присуството на меѓународните набљудувачи да ги кинат веќе преброените гласачки ливчиња во корист на опозицијата и да ги кршат кутиите таму каде што таа победува додека не се измисли нов начин за фалсификување на изборите, и нормално да се пука и да се убива ако се друго се покаже како недоволно ефикасно. За оваа своја работа насилниците и платениците се богато наградени. Насилниците стануваат цариници и државни службеници, власта никогаш нема да ги открие, а нема да останаа и без парична награда. Мафијата за потребите на власта и поддржана од неа го елиминира политичкиот конкурент на теренот и заедно со власта создава атмосфера дека е укинато правото на слободен избор на граѓаните

Дозволете ми во врска со ова да наведем неколку примери. Илустрација беа пред се претседателските избори во Македонија.

Власта во Македонија му дозволи на својот коалиционен партнер уште во првиот круг со најгруб фалсификат да го елиминира својот политички конкурент меѓу Албанците и да им овозможи на партијата коалиционен партнер да се претставува за единствен легитимен претставник на албанските политички интереси во Македонија.

Меѓутоа, сите протести и сите обиди да се укаже на тој фалсификат не успеаа во оваа држава. На следниот круг кога тие всушност требаше да ја одработат работата на надоместувачи на гласовите кои што недостасуваа на нивниот коалиционен партнер, изборите беа поништени на 230 избирачки места со 130 илјади избирачи. Тогаш стапи на сцена насилството, полнењето на кутиите, крадењето на избирачките легитимации и пукањето на сите места, меѓутоа, немаше ниту еден член на избирачки одбор, ниту еден член на избирачка комисија, каде што сето тоа беше направено, неодговараше, а досега не се пронајдени ниту одговорните за крадењето на избирачките легитимации од подрачните единици на Министерството за правда. Напротив, човекот кој што пукаше и правеше обид за убиство и кој што на овие избори повторно се јави во улога на револвераш господинот Фљамур Аме, ако може воопшто да се нарече господин и познат брат на Петрит Аме, беше поставен од истата оваа власт за државен цариник. Госпоѓата која што си дозволи да манипулира со Државната изборна комисија беше унапредена во член на Републичкиот судски совет, мислам на Благородна Дуљиќ, а господинот Јосиф Луковски го гледавме во истата жална улога и на овие локални избори.

Нормално кога сето ова беше овозможено, кога сето ова беше направено како сценарио од власта, кој можеше да очекува дека нема да се повтори на овие локални избори. Се работеше за патентиран метод за останување на власт, кој што ако и овој пат остане незабележан како и овој пат остане неоткриен и ако не се изведат механизми за негово спречување ќе биде патентиран метод за вечно останување на оваа власт независно од расположението на граѓаните и независно од нивната поддршка на оваа власт. Во изборниот круг се случија груби фалсификати.

Во Дебар се пукаше и беа искршени сите кутии од истиот тој Фљамур Аме кој што го спомена. Беше убиен Фатмир Јакупи и повредени беа многумина луѓе во Кондово. Сценариото покажа дека власта и овој пат сака да покаже дека нејзиниот

коалиционен партнер од редовите на власта ќе остане и натаму со насилства и со поддршка на полициските структури, единствениот легален политички претставник на Албанците во Македонија, дека меѓу Албанците не смее да има политичка конкуренција на оној кој што така добро си ја врши работата за потребите на Владата на ВМРО-ДПМНЕ. Всушност со тој чин им нанесе најголема навреда на Албанците во Македонија. Ги претворија едноставно во инструмент на една група која што сака да остане на власт, која што во име на чувањето на власт на другите, всушност му нанесе најголеми навреди и најголеми понижувања токму на сопствениот етницитет, претставувајќи се натаму како негов единствен легален политички и автентичен претставник во Македонија, обезвреднувајќи ги сите други политички конкуренти меѓу Албанците навредувајќи ги на истиот начин како што се навредува политичката опозиција во Македонија и обвинувајќи дека се соработници на КОС, кодоши и сето она што може многу често да се слушне од оваа говорница на сметка на опозицијата.

Нормално на другите места коалициониот партнер во власта ВМРО-ДПМНЕ виде дека ја губи битката целосно. Оттаму пак им беше потребно во вториот круг да се јави некој надоместувач на потребните гласови, за да може како така да се обели образот. И оттаму во вториот круг се случи и Струмица, се случи и Охрид се случија и многу други нешта, а никој не обрна внимание на тоа дека еден од политичките субјекти на Албанците во Македонија, Партијата за демократски просперитет едноставно ги бојкотираше изборите и не сака да ги признае тие избори токму затоа што на овој начин практично не само што е укината како политичка партија со онаа цел која што треба да ја врши во Македонија туку истовремено на Албанците им е одземено правото на слободен избор.

Оттаму, сето ова води кон тоа да се стави добро до знаење и никој во Македонија да не му остане илузијата дека ќе биде почитувана волјата на народот, дека во Македонија ќе остане зачувана слободата на изборот и дека во Македонија ќе биде можна било каква ненасилна промена на власта. Токму тие што тоа всушност го проповедаат, токму тие што со својата политика во таа насока ја водат државата, тие се оние кои што ќе го провоцираат насилството во Македонија. Затоа што спречувањето на механизмите за ненасилно менување на власта всушност доведува до

тоа да на другите не им оставите било каков избор затоа што за нив и институциите стануваат тесни за остварување на интересите на граѓаните апсолутно во чиј интерес треба да работат тие институции.

Оттаму, сакам да заклучам дека можеме да зборуваме уште долг за тоа кој е и колку е одговорен за она што се случува во време на изборните процеси. Но секогаш и секаде во сите земји во светот, Владата и актуелната власт се одговорни да обезбедат мирни избори. Да обезбедат фер и слободни избори, да гарантираат практично ненасилна промена на власта како суштина на демократијата во тие општества.

Благодарам.

САВО КЛИМОВСКИ:

Благодарам на господинот Горѓи Спасов за учество во расправата.

Дами и господа пратеници, ќе ве молам се договоривме дека ќе работиме до 18,00 часот.

Утре ќе продолжиме со работа во 11,00 часот и прв говорник на утрешната седница, според списокот, е господинот пратеник Илија Илоски.

(Седницата прекина во 18,05 часот).